

**PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO
A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCE
HABOVKA NA ROKY
2023 – 2030**

OBSAH

Úvod	3
Časť 1: Analytická časť	4
1.1 Základné charakteristiky	4
1.2 Demografia	9
1.3 Hospodárstvo	14
1.4 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra	18
1.5 Technická infraštruktúra	19
1.6 Kultúra, šport, cestovný ruch	24
1.7 Príroda a životné prostredie	28
1.8 Samospráva a rozpočet obce	33
SWOT analýza	36
2. Strategická časť PHSR Habovka 2023 – 2030	39
2.1 Rozvojová vízia obce Habovka	39
2.2 Komplementárnosť PHSR s nadradenými stratégiami	39
3. Programová časť PHSR 2023 – 2030	43
3.1 Rozvojová stratégia obce Habovka v štruktúrovanej podobe	44
3.2 Prehľad opatrení a projektových aktivít podľa oblastí	46
4. Realizačná časť	52
4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR	52
4.2 Systém monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR	52
4.3 Komunikačná stratégia PHSR	54
5. Finančná časť	55
5.1 Hlavné externé zdroje financovania projektových aktivít	55
Záver	65
Akčný plán obce Habovka	66

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je spolu s územným plánom základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. PHSR sa spracováva spravidla na 7 rokov s dlhodobým výhľadom na 10 – 14 rokov. PHSR koncepčne, systémovo analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie. Vytvára rámec, ktorého naplnenie bude zárukou, že PHSR nebude zbytočne rozsiahlym a len popisným zoznamom nereálnych zámerov (zoznamom vecí, na ktoré obec nemá peniaze), ale skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne na konkrétnom území.

Hlavička dokumentu PHSR

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Habovka na roky 2023 – 2030
Územné vymedzenie:	Obec Habovka (Žilinský kraj, okres Tvrdošín)
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenia PHSR:	
Dátum platnosti:	
Verzia:	2.0
Publikovaný verejne:	www.habovka.sk

ČASŤ 1: ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1 Základné charakteristiky

Obec Habovka leží v Skorušinskom pohorí pri ústí potoka Blatná do Studeného potoka v Studenej doline v Podtatranskej brázde. Patrí do okresu Tvrdošín v Žilinskom kraji. Obec Habovka patrí do okresu Tvrdošín, do Žilinského samosprávneho kraja. Obec sa nachádza v nadmorskej výške 736 m n.m., jej rozloha je 2 915 ha.

Cez obec preteká Studený potok, do ktorého sa v obci vlieva Blatná. Obec mala k 31.12.2022 celkom 1 364 obyvateľov . Najvyšší bod obce je vrch Osobitá s nadmorskou výškou 1 687 m n.m.

Administratívne a územné začlenenie:

Názov obce:	Habovka
Názov okresu:	Tvrdošín
Názov kraja:	Žilinský
Štatút:	obec
Kód obce:	509655
Kód katastrálneho územia:	815322

Tabuľka 1 - Výmera územia obce Habovka (v m²)

Výmera územia obce Habovka (v m ²)	
Celková výmera územia obce	29 413 774
Poľnohospodárska pôda - spolu	11 724 580
Orná pôda	1 336 875
Záhrada	61 161
Trvalé trávne porasty	10 326 544
Nepoľnohospodárska plocha - spolu	17 689 194
Lesný pozemok	15 342 758
Vodná plocha	248 423
Zastavané plochy a nádvorie	664 856
Ostatná plocha	1 433 157

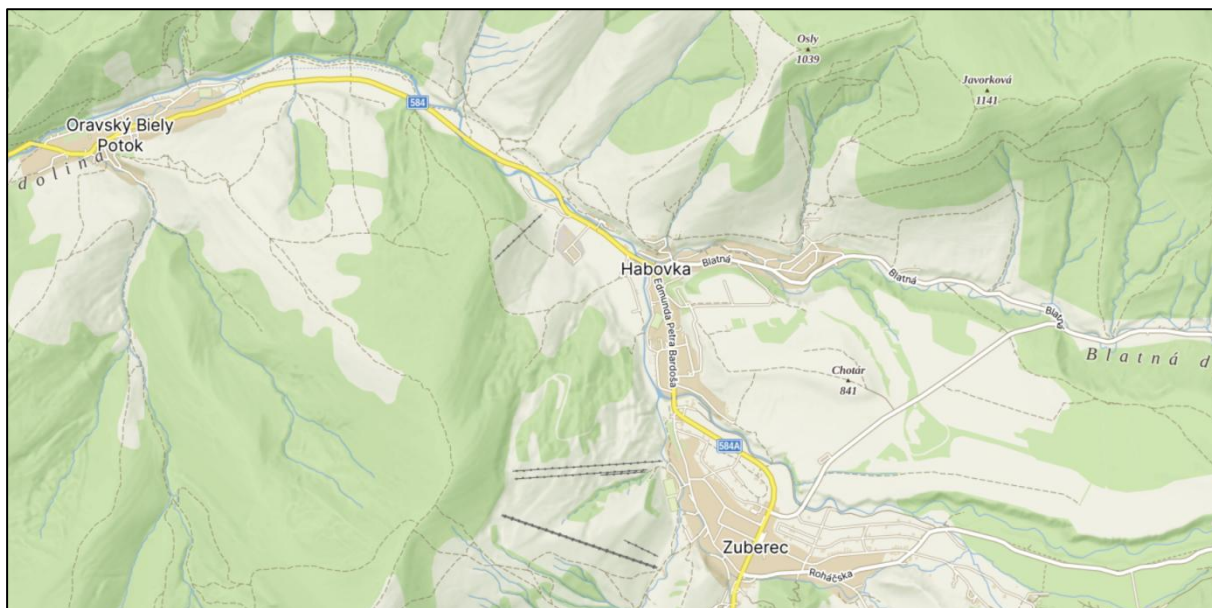
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2022

Susediace katastre obce Habovka:

- katastrálne územie Tichá dolina (na východe),
- katastrálne územie Oravský Biely Potok (na západe)
- katastrálne územie Zábiedovo (na severe),
- katastrálne územie Brezovica (na severe),
- katastrálne územie Tvrdošín (na severozápade),
- katastrálne územie Zuberec (na juhu).

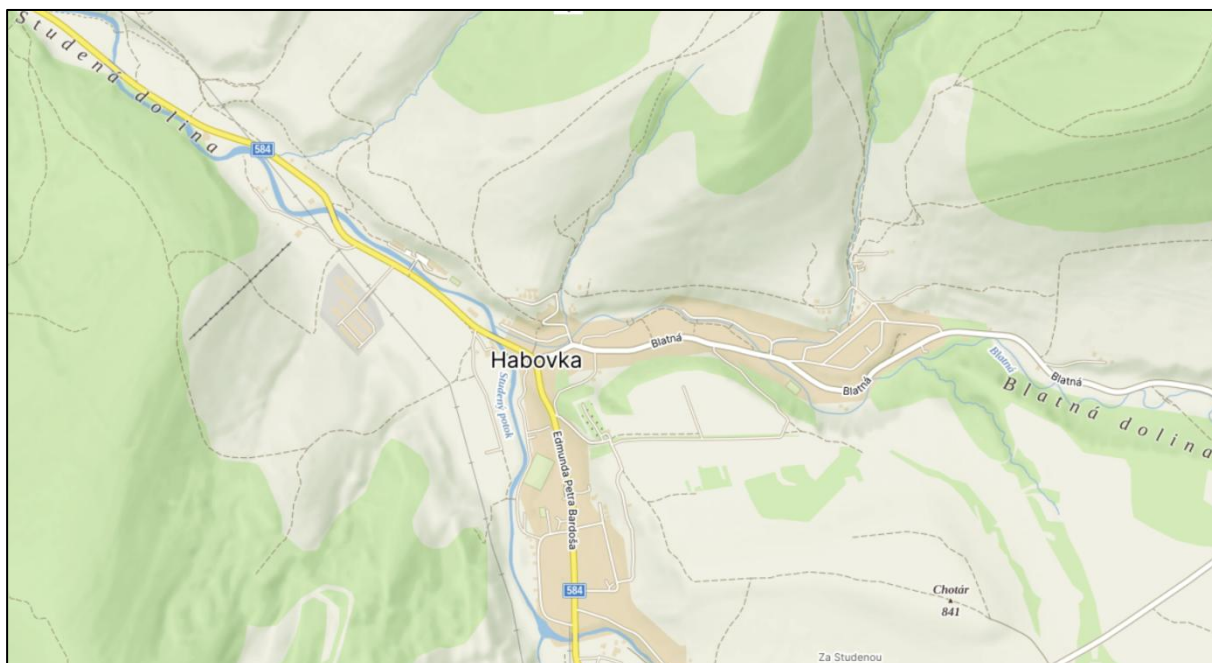

Obrázok č. 1 – Pohľad na obec Habovka a susediace obce

Zdroj: <https://mapa-mapy.info.sk/>

Obrázok č. 2 – Pohľad na obec Habovka

Zdroj: <https://mapa-mapy.info.sk/>

Tabuľka 2 - Počet domov podľa typu domu v obci Habovka k 1. 1. 2021

Počet domov podľa typu domu v obci Habovka k 1. 1. 2021			
Štruktúra domov podľa typu domu			
Habovka	abs.		%
rodinný dom	365		94,32
bytový dom	3		0,78
polyfunkčná budova	1		0,26
ostatné budovy na bývanie	6		1,55
neskolaudovaný rodinný dom	7		1,81

Počet domov podľa typu domu v obci Habovka k 1. 1. 2021		
Štruktúra domov podľa typu domu		
Habovka	abs.	%
núdzový objekt, neurčený na bývanie	0	0
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	0	0
ostatné	4	1,03
nezistený	1	0,26
Spolu:	387	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Najbližšie významné sídelné štruktúry:

- obec Zuberec 1 km
- mesto Tvrdošín 18 km
- mesto Liptovský Mikuláš 35 km (cez Huty)
- mesto Dolný Kubín 35 km
- mesto Ružomberok 49 km (cez Huty)
- mesto Martin 75 km
- mesto Žilina 87 km (cez Terchovú)

História obce

Obec Habovka bola založená pri sútoku potoka Blatná do Studeného potoka ako valaská dedina o ktorej sa písomná zmienka zachovala z roku 1593 v daňových súpisoch. Významný oravský historik Andrej Kavuliak odvodzoval názov obce od porastu chaboviny, chabovky, tak sa označovalo krovie ktorým bol chotár zarastený. Podľa starej povesti Habovka bola založená na mieste kde čimhovský valach zhabal svojim zemepánom Platyovcom ovce, ušiel a usadil sa v lokalite Jamy. Keď sa stal majiteľom Oravy veľmož Fraňo Turzo vytlačil Platyovcov zo Studenej doliny a založil dedinu Biely Potok. Jeho syn Juraj Thurzo pokračoval v kolonizácii a založil valašskú dedinu Habovku a Zuberec. Výstavba usadlostí v Habovke sa začala okolo roku 1581 alebo ešte skôr, lebo zemepán Juraj Thurzo dával prvým usadlíkom dvanásť až dvadsať rokov na kľčovanie lesov a postavenie domov a potom usadlíkom vymeral dane.

Rod Habovských patril medzi zakladateľov valaskej obce Krivá okolo roku 1558 a žil na Habovskej rali v tejto dedine. Je veľmi pravdepodobné, že práve z tohto rodu pochádzal zakladateľ a prvý richtár obce Habovky a podľa neho bola pomenovaná aj nová dedina v Studenej doline. Patatín Juraj Turzo poveril Juraja Habovského a piatich valachov aby vybudovali novú dedinu a podľa prvých usadlíkov boli pomenované aj tzv. rale. Potomkovia rodu Habovských boli dedičnými richtármi v Habovke až do zavedenia tereziánskeho urbáru v roku 1773. Habovka bola založená podľa valaského práva a v daňových súpisoch sa uvádza medzi valaskými dedinami. Valasi boli slobodnejší ľudia ako roľníci na Oravskom panstve a zaoberali sa ovčiarstvom a dobytkárstvom. Medzi ďalšie ich povinnosti patrili strážiť hranice Uhorského kráľovstva, verejné cesty proti zbojníkom, mohli nosiť zbraň a mali vlastnú samosprávu. Habovka v roku 1598 mala päť domov. V roku 1600 boli obývané len tri domy.

V rokoch 1624 – 1647 žili v Habovke dve šoltýske rodiny a sedliaci bývali na piatich raliach a to Tomčovej, Lukáčikovej, Paškovej, Stašíkovej a Gavolkovej. V roku 1683 bola Habovka vypálená Litovcami počas vojny proti Turkom. V roku 1715 bol postavený prvý drevený kostol. Významným zdrojom obživy starých Habovčanov v 18 storočí bolo povozníctvo. Vozili soľ z Poľskej Wieličky do

solných skladov Oravskej a Liptovskej stolice. V roku 1770 sa vykonal súpis rodín v Habovke. V roku 1773 vznikol tereziánsky urbár ktorý dostal názov podľa panovníčky Márie Terézie.

Celá Orava pôvodne patrila pod právomoc sústredenú na oravskom hrade. Behom času následkom historického a sociálneho vývoja, vyhradené boli niektoré čiastky z tohto územia, vyňaté boli spod právomocí hradu a pridelené niektorým pošľachteným rodinám. Na tomto území hradné panstvo malo 83 poddaných obcí, medzi ktorými bola i Habovka. Toto nad nimi vykonávalo všetky zemepanské práva prislúchajúce mu na základe starého stredovekého systému štátneho i sociálneho. Zrušením poddanstva r. 1848 zmenšili sa aj práva hradu a politicko-administratívna policajná a súdna právomoc prešla na štátne orgány. Touto organizáciou i Habovka prešla pod právomoc štátu. Vedúcim a predstaveným obce po r. 1848, bol vždy starosta, richtár a spravoval obec podľa svojich kvalít. Jemu na pomoc boli niekoľkí prísazní. Počas právomoci hradu, tento z času na čas určoval nejakú osobu, ktorá bola prostredníkom medzi hradom a obcou. Väčšinou vykonávala úrad „lovca“ a odvádzala deputát na hrad.

V r. 1932 vystavali Habovke novú školu, keďže sa zvýšil počet školopovinných detí a podľa zákona dve triedy nestačili. Stará škola už tiež po zdravotnej stránke nevyhovovala, vhlhli v nej múry. Nová škola je riešená tak, aby v prípade potreby mohla byť rozšírená, vzhľadom k tomu, že i školská dochádzka bola zákonom zvýšená zo 6 na 8 rokov.

Obec Habovka je rozdelená na tri miestne časti, ktoré sa nazývajú Zavíškom, Dedina a Stodolisko. Obecné zastupiteľstvo vydalo VZN platné od 1.1.2006, ktorým určilo názvy ulíc v obci nasledovne: Blatná, Pod Brehom, Breh, Kút, Pod úbočou, Stodolisko, Ulica Edmunda Petra Bárdoša, Ulica Andreja Pavču, Pod Grúňom a Kubáňovka.

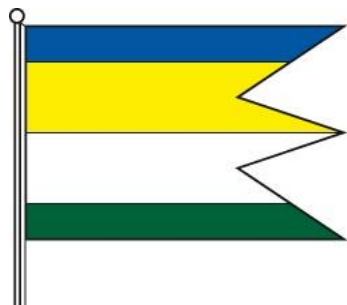
Symboly obce

Symboly obce sú zapísané v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou H-105/1999.

Erb obce: V modrom štíte pod zlatou osemlistou korunou z nízkeho zeleného vrška vyrastajúci strieborný smrek, sprevádzaný po bokoch kmeňa dvoma zlatými hviezdikami.

Vlajka obce: Vlajku obce tvorí obdĺžnik v ktorom sú štyri farby modrá, žltá, biela a zelená.

Pečať obce: V strede pečiatky je erb obce po krajoch v strede hviezdičky a v spodnej časti pečate nápis OBEC HABOVKA.

Podľa I. Florekovej prvé pečatidlo obce je z roku 1773. Znak Habovky v jeho poli je heraldicky veľmi vyspelý. V barokovom štíte je vyrytý smrek sprevádzaný dvomi hviezdičkami. Na vrchný okraj štítu je položená listová koruna. Kruhopolis I. Floreková prečítala takto: POSSESIO ... HABOUKA . 1773.

Ten istý znak je vyrytý aj do pečatidla z roku 1818. Jeho kruhopis znie: + POSSESIO : HABOVKA . 1818. Pečatidlo sa v roku 1972 nachádzalo v Oravskom múzeu v Oravskom Podzámku, dnes je v Štátnom archíve v Bytči. Jeho odtlačky sme našli na dokumentoch z rokov 1857-1872. Opis obecného znaku je aj v Krajinskom archíve v Budapešti.

1.2 Demografia

Rozhodujúcim rozvojovým faktorom každej vidieckej obce je obyvateľstvo. Z hľadiska počtu obyvateľov patrí obec Habovka medzi obce s celkovým počtom do 1 364 obyvateľov (veľkostná kategória 1 000 – 1 999 obyvateľov).

Prehľad vývoja počtu obyvateľov obce je v nasledujúcej tabuľke.

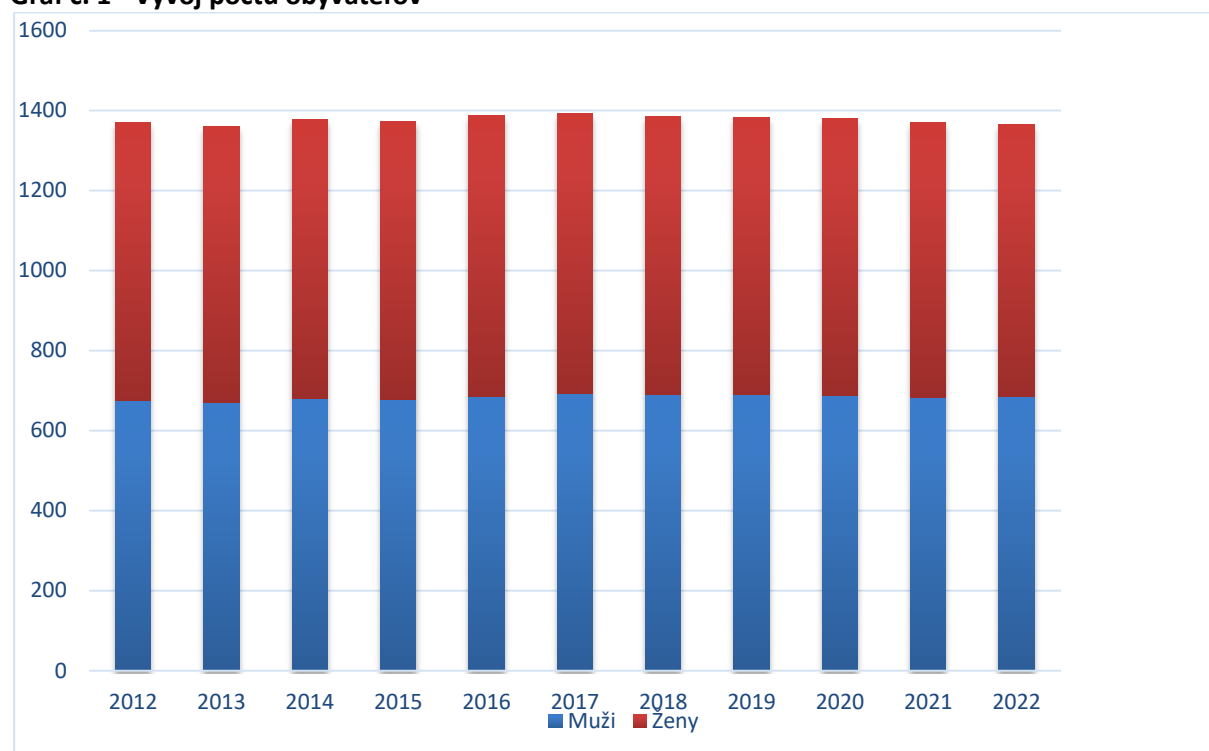
Tabuľka 3 - Obec Habovka – Počet obyvateľov podľa pohlavia

Habovka	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muži	675	671	681	678	685	692	689	691	687	682	685
Ženy	694	688	696	695	702	700	695	691	693	687	679
Spolu	1369	1359	1377	1373	1387	1392	1384	1382	1380	1369	1364

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vývoj počtu obyvateľov

Graf č. 1 - Vývoj počtu obyvateľov

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z grafického znázornenia je zrejmé, že vývoj počtu obyvateľov obce Habovka má od roku 2017 mierne klesajúcu tendenciu. Od roku 2012 kedy predstavoval počet obyvateľov 1 369, nastáva postupný pokles počtu obyvateľov na úroveň 1 364 obyvateľov v roku 2022 (- 5 obyvateľov).

Veková štruktúra obyvateľstva

Veková štruktúra obyvateľstva sa sleduje aj podľa produktívnych vekových skupín. Pri tejto štruktúre môžeme obyvateľstvo rozdeliť do troch základných skupín:

- predproduktívny vek (0 – 14 rokov),
- produktívny vek (15 – 64),
- poproduktívny vek (65+).

Tabuľka 4 - Veková štruktúra obyvateľstva obce Habovka

Veková štruktúra obyvateľstva obce (rok 2022)					
Muži		Ženy		Spolu	
Predproduktívny vek (0 – 14 rokov)	135	Predproduktívny vek (0 – 14 rokov)	108	Celkom (muži + ženy):	243
Produktívny vek (15 – 64 rokov)	474	Produktívny vek (15 – 64 rokov)	457		931
Poproduktívny vek (65+)	76	Poproduktívny vek (65+)	114		190
Spolu:	685	Spolu	679		1 364

Zdroj: Štatistický úrad SR

Najviac obyvateľov je zastúpených v skupine produktívneho veku, celkovo 931 obyvateľov obce, čo predstavuje 68,26 % z celkového počtu obyvateľov. Nasleduje skupina predproduktívneho veku, s počtom 243 občanov, čo predstavuje 17,82 % všetkých obyvateľov obce. Poslednou zastúpenou skupinou sú obyvatelia v poproduktívnom veku s počtom 190 občanov, čo predstavuje 13,93 % obyvateľov obce Habovka.

Prirodzený prírastok – migrácia obyvateľstva

Najviac detí sa v obci narodilo v rokoch 2014, 2016 a 2012. Naopak najnižšia pôrodnosť bola zaznamenaná v rokoch 2018, 2013, 2015 a 2020. Najväčší prirodzený prírastok obyvateľstva dosiahla obec v roku 2017. Celkový prírastok obyvateľstva bol najnižší v roku 2013. Naopak najvyšší celkový prírastok dosiahla obec v rokoch 2014 a 2016.

Tabuľka 5 - Obec Habovka – Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva

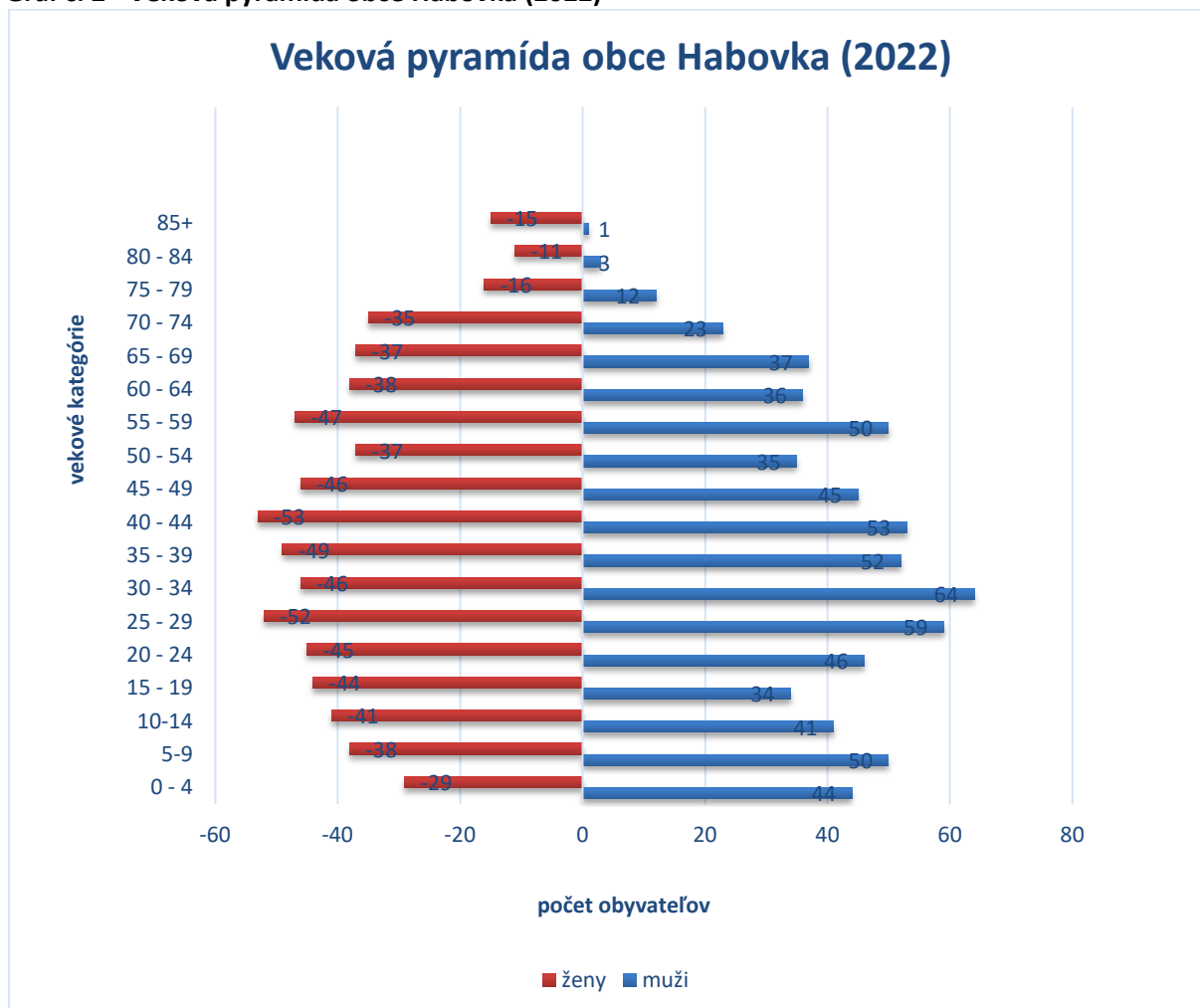
Habovka	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Narodení	18	14	22	14	21	17	13	15	14	15	16
Zomretí	12	10	14	14	13	5	11	13	10	14	14
Prirodzený prírastok obyvateľstva	6	4	8	-1	7	12	2	2	4	1	2
Prisťahovaní na trvalý pobyt	11	8	24	10	20	14	12	18	7	7	9
Vysťahovaní z trvalého pobytu	11	22	14	13	13	21	22	22	13	13	16
Migračné saldo		-14	10	-3	7	-7	-10	-4	-6	-6	-7
Celkový prírastok obyvateľstva	6	-10	18	-4	14	5	-8	-2	-2	-5	-5
Počet obyvateľov obce	1369	1359	1377	1373	1387	1392	1384	1382	1380	1369	1364

Zdroj: Štatistický úrad SR

Veková pyramída obce Habovka (2022)

Graf č. 2 - Veková pyramída obce Habovka (2022)

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva

Z hľadiska vzdelanostnej úrovne je v obci najviac zastúpené obyvateľstvo s úplným stredným vzdelaním (s maturitou) – spolu 28,75 %. Za ním nasledujú obyvatelia so stredným odborným (učňovským) vzdelaním (bez maturity) spolu 19,51 % a so základným vzdelaním spolu 16,89 %. Bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov je spolu 12,88 %. Vysokoškolské vzdelanie má 15,72 % obyvateľov obce. Naopak vyššie odborné vzdelanie má 4,66 % obyvateľov, pri 1,02 % obyvateľoch nebolo zistené ich vzdelanie a 0,58 % obyvateľov je bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac.

Tabuľka 6 - Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v obci Habovka k 1. 1. 2021

Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v obci Habovka k 1. 1. 2021		
Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania		
Habovka	abs.	%
bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov	177	12,88
základné vzdelanie	232	16,89
stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)	268	19,51
úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	395	28,75
vyššie odborné vzdelanie	64	4,66
vysokoškolské vzdelanie	216	15,72
bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac	8	0,58
nezistené	14	1,02
Spolu:	1 374	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Z hľadiska národnostného zloženia je obyvateľstvo obce s prevahou slovenskej národnosti. V obci žijú podľa sčítania obyvateľov z roku 2021 občania slovenskej, českej, poľskej, ruskej, inej a nezistenej národnosti. Podľa sčítania sa najviac, cca 98,76 % obyvateľstva obce hlásilo k slovenskej národnosti, 0,29 % k českej, 0,29 % k poľskej, 0,07 % k ruskej, 0,07 k inej a obyvateľov s nezistenou národnosťou je v obci 0,51 %.

Tabuľka 7 - Počet obyvateľov podľa národnosti v obci Habovka k 1. 1. 2021

Počet obyvateľov podľa národnosti v obci Habovka k 1. 1. 2021		
Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti		
Habovka	abs.	%
slovenská	1 357	98,76
maďarská	0	0
rómska	0	0
rusínska	0	0
česká	4	0,29
ukrajinská	0	0
nemecká	0	0
moravská	0	0
poľská	4	0,29
ruská	1	0,07
vietnamská	0	0
bulharská	0	0
chorvátska	0	0
srbská	0	0
židovská	0	0
rumunská	0	0
albánska	0	0
rakúska	0	0
grécka	0	0

Počet obyvateľov podľa národnosti v obci Habovka k 1. 1. 2021		
Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti		
Habovka	abs.	%
sliezská	0	0
čínska	0	0
talianka	0	0
kórejská	0	0
anglická	0	0
francúzska	0	0
turecká	0	0
iránska	0	0
írsky	0	0
kanadská	0	0
iná	1	0,07
nezistená	7	0,51
Spolu:	1 374	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Podľa údajov zo sčítania v roku 2021 z hľadiska náboženského vyznania sa najviac obyvateľov v obci hlási k rímskokatolíckej cirkvi (tvoria 93,09 % obyvateľstva obce). Bez náboženského vyznania je v obci 60 obyvateľov. Ku evanjelickej cirkvi sa hlásia 3 obyvatelia, ku pravoslávnej cirkvi sa hlásia 4 obyvatelia, 9 obyvateľov sa hlási k Náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia, 1 obyvateľ sa hlási k Evanjelickej cirkvi metodistickej, ku Kresťanským zborom na Slovensku sa hlásia 2 obyvatelia, 3 obyvatelia sa hlásia k pohanstvu a prírodnému duchovnu a 4 obyvatelia sa hlásia k ad hoc hnutiam. Pri 8 obyvateľoch obce sa nepodarilo zistiť ich náboženské vyznanie a 1 obyvateľ je evidovaný v rámci ostatných a nepresne určených kresťanských cirkví.

Tabuľka 8 - Počet obyvateľov podľa náboženského vyznania v obci Habovka k 1. 1. 2021

Počet obyvateľov podľa náboženského vyznania v obci Habovka k 1. 1. 2021		
Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania		
Habovka	abs.	%
Bez náboženského vyznania	60	4,37
Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike (rímskokatolícke)	1 279	93,09
Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku (evanjelické)	3	0,22
Gréckokatolícka cirkev na Slovensku (gréckokatolícke)	0	0
Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku (kalvínske)	0	0
Pravoslávna cirkev na Slovensku (pravoslávne)	4	0,29
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike	9	0,66
Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť	1	0,07

Počet obyvateľov podľa náboženského vyznania v obci Habovka k 1. 1. 2021		
Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania		
Habovka	abs.	%
Kresťanské zbory na Slovensku	2	0,15
Apoštolská cirkev na Slovensku	0	0
Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike (baptistické)	0	0
Cirkev bratská v Slovenskej republike	0	0
Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie	0	0
Židovská obec na Slovensku (židovské)	0	0
Cirkev československá husitská na Slovensku	0	0
Starokatolícka cirkev na Slovensku (starokatolícke)	0	0
Bahájske spoločenstvo v Slovenskej republike	0	0
Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní v Slovenskej republike	0	0
Novoapoštolská cirkev v Slovenskej republike	0	0
budhizmus	0	0
islam	0	0
hinduizmus	0	0
ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi	1	0,07
pohanstvo a prírodné duchovno	3	0,22
ad hoc hnutia	4	0,29
iné	0	0
nezistené	8	0,58
Spolu:	1 374	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

1.3 Hospodárstvo

Najvýznamnejšou činnosťou na území obce Habovka je poľnohospodárska výroba, ktorú zabezpečuje RPD Zuberec na hospodárskom dvore, ktorý sa venuje chovu hovädzieho dobytku a výrobe mlieka.

Ďalšou významnou činnosťou v obci je turistický ruch, hlavne poskytovanie ubytovacích a stravovacích služieb pre návštevníkov Západných Tatier. Okrem ubytovania a stravovania v penziónoch a v rodinných domoch, poskytujú služby návštevníkom aj Rekreačné zariadenie Julianin dvor, Pizzéria Pub, Pizzéria Blatná, Potraviny COOP Jednota, Potraviny CBA Verex a Reštaurácia Viktória.

Množstvo podnikateľov – živnostníkov sa venuje najmä stavebnej činnosti, službám v lesnom hospodárstve a v stolárskej činnosti. V obci je taktiež zriadená prevádzka kaderníctva, kozmetiky, kvetinárstva, práčovňa a predajňa stavebnín.

V obci má sídlo Ochranný obvod TANAP-u, ktorý zamestnáva občanov hlavne na sezónne práce pri lesných prácach.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v obci sa bude orientovať na rozvoj cestovného ruchu, rozvoj služieb a na PD na dorábanie a rozšírenie výroby mlieka a hovädzieho mäsa.

Firmy so sídlom v obci:

- 123servis s.r.o. - Ostatné osobné služby i. n.
- 3o media, s.r.o. - Ostatné služby týkajúce sa informačných technológií a počítačov
- AquaLuxus s. r. o. - Ostatný maloobchod s novým tovarom v špecializovaných predajniach i. n.
- A-TRADE, spol. s r.o. - Nešpecializovaný veľkoobchod
- Autoservis Leginus, s.r.o. - Oprava a údržba motorových vozidiel
- Basic440 s.r.o. - Ostatný maloobchod v nešpecializovaných predajniach
- conArch s.r.o. - Inžinierske činnosti a poradenstvo
- DataGab s. r. o. - Poradenstvo týkajúce sa počítačov
- FAVIEN group, s.r.o. - Ostatné pomocné obchodné činnosti i. n.
- HM METAL, s.r.o. - Opracovanie a povrchová úprava kovov
- KAEF s.r.o. - Ostatné osobné služby i. n.
- Kingsmen s.r.o. - Zásielkový predaj alebo predaj cez internet
- Klimekovi, s. r. o. - Výstavba obytných a neobytných budov i. n.
- Leginus s.r.o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- Lekárneň ARNIKA MEDI s.r.o. – Lekárne
- LS FOREST, s.r.o. - Služ.súvis.s lesníctvom
- M&P Automation s. r. o. - Nákladná cestná doprava
- Mayex s. r. o. - Zemné práce
- OBN s.r.o. - Opracovanie a povrchová úprava kovov
- Oralek, s. r. o. - Činnosti špeciálnej lekárskej praxe
- Oravci s.r.o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- PILO - Drevovýroba, s.r.o. - Pilovanie a hobľovanie dreva
- Prírodné krémy s. r. o. - Zásielkový predaj alebo predaj cez internet
- ROTF SK, s.r.o. - Turistické a iné krátkodobé ubytovanie
- Sportdress s. r. o. - Maloobchod so športovými potrebami v špecializovaných predajniach
- Stodola na poli s. r. o. - Prenájom a prevádzkovanie vlastných alebo prenajatých nehnuteľností
- TS reality s. r. o. - Kombinované administratívno-kancelárske činnosti
- Vault 13 s.r.o. - Ostatné osobné služby i. n.

Tabuľka 9 - Fyzické osoby a živnostníci

Habovka	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Fyzické osoby - podnikatelia	177	162	157	140	143	134	150	161	168	172	171
Živnostníci	175	160	155	139	142	132	146	158	164	169	169

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 10 - Právnické osoby

Habovka	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PO - ziskové	9	10	11	12	15	17	21	25	25	27	25
PO - neziskové	9	9	9	3	3	7	9	6	7	8	9
PO - spolu	18	19	20	15	18	24	30	31	32	35	34

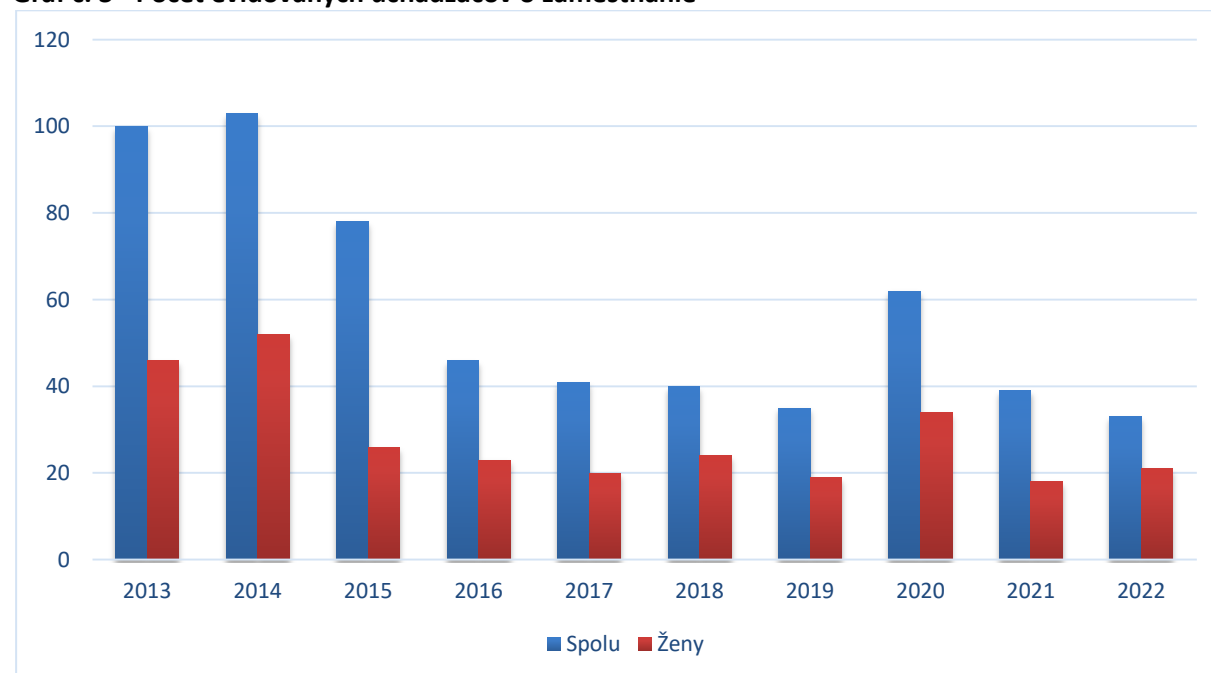
Zdroj: Štatistický úrad SR

Trh práce

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Habovka od roku 2014 do roku 2019 neustále klesal. V sledovanom období bol najvyšší počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v roku 2014 (spolu 103 uchádzačov). V roku 2022 bolo v obci Habovka celkovo 33 evidovaných uchádzačov o zamestnanie, z toho 21 žien a 12 mužov.

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Graf č. 3 - Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 11 - Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti v obci Habovka k 1. 1. 2021

Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti v obci Habovka k 1. 1. 2021		
Habovka	abs.	%
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	43	6,61
Ťažba a dobývanie	0	0
Priemyselná výroba	124	19,05
Dodávka elektriny, plynu, pary	2	0,31

Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti v obci Habovka k 1. 1. 2021		
Habovka	abs.	%
a studeného vzduchu		
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	2	0,31
Stavebníctvo	87	13,36
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	82	12,60
Doprava a skladovanie	15	2,30
Ubytovacie a stravovacie služby	41	6,30
Informácie a komunikácia	13	2,00
Finančné a poisťovacie činnosti	10	1,54
Činnosti v oblasti nehnuteľností	5	0,77
Odborné, vedecké a technické činnosti	26	3,99
Administratívne a podporné služby	7	1,08
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	20	3,07
Vzdelávanie	39	5,99
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	31	4,76
Umenie, zábava a rekreácia	4	0,61
Ostatné činnosti	11	1,69
Činnosti domácností ako zamestnávateľov; nediferencované činnosti v domácnostiach produkujúce tovary a služby na vlastné použitie	0	0
Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení	0	0
Nezistené	89	13,67
Spolu:	651	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

1.4 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Občiansku vybavenosť obce predstavuje široký komplex zariadení a účelovo upravených plôch, ktorých cieľom je uspokojovanie rôznych potrieb obyvateľov všetkých vekových kategórií.

Inštitúcie

Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

- Základná škola, ktorá má 131 žiakov
- Materská škola - 54 detí

Na mimoškolské aktivity sú zriadené:

- Základná umelecká škola - externá cez ZUŠ Nižná
- Školský klub detí

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj vzdelávania sa bude orientovať na vzdelávanie v ZŠ a MŠ, ľudové tradície cez ZUŠ, pohybovo športové aktivity detí a mládeže. Potrebné je vytvoriť dobré podmienky nielen pre žiakov a mládež ale aj strednú a staršiu generáciu.

Zdravotníctvo

Zdravotnú starostlivosť v obci poskytuje:

- Nemocnica s poliklinikou v Trstenej,
- Lekár všeobecný, detský a zubná ambulancia v Zuberici.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj zdravotnej starostlivosti sa bude orientovať na : ambulantnú starostlivosť.

Sociálne zabezpečenie

Obec na uvedenom úseku vykonáva vyhľadávaciu činnosť. Zariadenie sociálnych služieb v obci neexistuje a súčasný stav tieto ani nevyžaduje.

Klub dôchodcov nemá v súčasnosti svoje priestory.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj sociálnych služieb sa bude orientovať na zabezpečenie starostlivosti o ľudí ktorí sú na takúto službu odkázaní cez odborne spôsobilú osobu.

Obec má spracovaný Komunitný plán sociálnych služieb obce Habovka na obdobie rokov 2018-2025.

Dobrovoľný hasičský zbor obce Habovka

Dobrovoľní hasiči vďaka spoločnému cezhraničnému projektu s partnerom z poľského Czarného Dunajca od roku 2014 využívajú novopostavenú požiarňu zbrojnicu (účelová prístavba budovy obecného úradu a kultúrneho domu).

Vozový park: CAS 20 MAN TGM 13.290 4x4 + CAS 15 IVECO DAILY 4x2 + protipovodňový vozík.

1.5 Technická infraštruktúra

Zásobovanie vodou

Obec Habovka je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu Zuberec - Habovka, ktorý má dostatok existujúcich a sledovaných zdrojov pitnej vody aj pre pokrytie nárokov v budúcnosti. Z vodohospodárskeho hľadiska je možné územie obce hodnotiť ako územie s pozitívnou bilanciou povrchových a podzemných vôd.

Zásobovanie obce je z dvoch zdrojov. Časť obce je napojená z vodojemu Habovka, napájaného zo zdrojov pitnej vody - prameňov Salašisko (0,1 l/s) a Polianky / Dolné a Horné spolu - (0,4 l/s). Väčšia časť obce je napojená z vodojemu Zuberec – Prieves, napájaného z prameňov Dva smreký (5,1 l/s) a Madajka (2,6 l/s). V k.ú. Zuberec sa nachádza aj ďalší zdroj Pribisko s výdatnosťou 17,2 l/s.

Obecný vodovod je v súčasnosti prevádzkovaný v režime jedného tlakového pásma, čo z dôvodu značného rozpätia nadmorskej výšky jednotlivých miestnych častí spôsobuje nepriaznivé rozloženie tlakov v spotrebisku. Prevádzkovateľom vodovodnej siete je OVS a.s. Dolný Kubín. Pre hydrostatický tlak v sieti riešeného územia je určujúca úroveň hladín vody vo vodojeme Zuberec - Prieves (min.hl. 800,75 m.n.m., max.hl. 804,75 m.n.m.).

Hospodársky dvor RPD Zuberec v Habovke je z hľadiska zásobovania vodou sebestačný – z vlastných záchyto má zásobované 2 x 50m³ vodojemy (ďalšie 2 x 50m³ vodojemy má RPD vybudované aj pre areál RPD v Zuberci).

Tabuľka 12 - Počet domov podľa typu vodovodnej prípojky v obci Habovka k 1. 1. 2021

Počet domov podľa typu vodovodnej prípojky v obci Habovka k 1. 1. 2021		
Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky		
Habovka	abs.	%
v dome - z verejnej siete	236	60,98
v dome - vlastná	47	12,14
mimo domu - z verejnej siete	89	23,00
mimo domu - vlastná	5	1,29
bez prípojky	4	1,03
nezistený	6	1,55
Spolu:	387	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Kanalizácia a ČOV

Obec riešila kanalizáciu od roku 1999. Obce Zuberec a Habovka boli úspešné so spoločným projektom „Kanalizácia obcí Habovka a Zuberec“, kde žiadateľom bola obec Habovka. Obec v súčasnosti buduje kanalizáciu a vodovod v lokalite Zastudená a pripravuje ďalšie projekty na odkanalizovanie ďalších častí v obci.

Spoločná ČOV je umiestnená na začiatku obce Habovka v najnižšom bode súčasného zastavaného územia v priestore medzi cestou II/584 a ľavým brehom Studeného potoka.

Tabuľka 13 - Počet domov podľa typu kanalizačného systému v obci Habovka k 1. 1. 2021

Počet domov podľa typu kanalizačného systému v obci Habovka k 1. 1. 2021		
Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému		
Habovka	abs.	%
septik, žumpa	85	21,96
prípojka na kanalizačnú sieť	290	74,94
domáca čistička odpadových vôd	1	0,26
bez kanalizácie	5	1,29
nezistený	6	1,55
Spolu:	387	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Ochrana pred povodňami

Povodňovú aktivitu zabezpečuje príslušný správca vodného toku, ktorý má vypracovanú koncepciu v prípade ohrozenia.

Elektrická energia

Zásobovanie obce Habovka elektrickou energiou sa uskutočňuje zo 110kV uzla – transformovne Nižná nad Oravou, po 22 kV vedení. Elektrická energia je dodávaná odberateľom prostredníctvom distribučných vonkajších trafostaníc (realizovaných na betónových stĺpoch resp. oceľových stožiaroch) kioskových trafostaníc.

V lokalite „Suchý potok“ je prevádzkovaná malá vodná elektrárňa s inštalovaným výkonom 30 kW a ročnou výrobou 170 MWh. Vyrobená elektrická energia je vyvedená do NN siete, kde je aj spotrebovaná.

Sekundárna sieť v obci Habovka je prevažne realizovaná vzdušným vedením po betónových stĺpoch. Trasa NN v smere na Oravice je budovaná po stĺpoch, strešníkoch a konzolách v úseku od požiarnej zbrojnice po IBV Stodolisko.

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie je prevedené výbojkovými svietidlami, upevnenými na stĺpoch NN siete. Napojenie svietidiel je vzdušným vedením.

Zásobovanie teplom

Obec Habovka má plno decentralizovaný systém zásobovania teplom, v území sa nenachádza významnejší zdroj tepla, ktorý by prevzal funkciu centrálného tepelného zdroja. V obci existuje jeden väčší zdroj tepla – plynová kotolňa ZŠ+MŠ. Ostatné objekty vybavenosti potrebu tepla majú riešenú z ústredného a etážového vykurovania s vykurovacím médiom zemný plyn. Malý podiel objektov vybavenosti potrebu tepla má riešenú z elektrickej energie.

Vzhľadom k narastajúcim cenám za zemný plyn a elektrinu, nezanedbateľné je a bude využívanie pevných palív s prevahou dreveného odpadu a lesnou biomasou. V návrhovom období odporúčame zamerať sa aj na využívanie solárnej energie (konvertormi pre prípravu teplej vody).

Zásobovanie plynom

Zdrojom zemného plynu pre obec Habovka je Oravský VTL plynovod Dlhá nad Oravou – Trstená – Liesek s následnou VTL prípojkou a regulačnou stanicou v obci Podbiel. Plynofikácia obce začala v roku 1991, v súčasnosti je už obec splynofikovaná takmer celoplošne. V rozrastajúcich sa územiach Zastudená, Lazy, Kubáňovka a Úboč chýba plynofikácia.

Tabuľka 14 - Počet domov podľa plynovej prípojky v obci Habovka k 1. 1. 2021

Počet domov podľa plynovej prípojky v obci Habovka k 1. 1. 2021		
Štruktúra domov podľa plynovej prípojky		
Habovka	abs.	%
áno	251	64,86
nie	130	33,59
nezistené	6	1,55
Spolu:	387	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Pošta

Prevádzka pošty je umiestnená v objekte Obecného úradu. Pre listové zásielky sú v obci osadené poštové schránky.

Obecný rozhlas

Trasa miestneho rozhlasu je situovaná súbežne s miestnymi komunikáciami. Rozhlasová ústredňa je zriadená v priestoroch Obecného úradu. Celoplošne realizovaný rozvod miestneho rozhlasu je potrebné rozšíriť do všetkých navrhovaných plôch plánovanej výstavby.

Kamerový systém

V obci je v súčasnosti nedostatočne vybudovaný kamerový systém. Obec plánuje do budúcnosti rozšírenie kamerového systému tak, aby boli pokryté všetky dôležité verejné priestranstvá v obci.

Doprava

Doprava predstavuje jeden z kľúčových faktorov rozvoja obce Habovka. Najvýraznejším trendom nielen v tunajšej doprave za uplynulé roky je výrazný rast individuálnej automobilovej dopravy na úkor verejnej osobnej dopravy.

Cestná doprava

Územím obce prechádzajú nasledovné cesty druhej a tretej triedy:

- II/584 Podbiel – Liptovský Mikuláš (Jasná v Demänovskej doline),
- III/2311 Vitanová – Habovka,
- III/2312 Habovka – Zuberec.

Najvýznamnejšou komunikáciou v území je cesta II/584, ktorá má začiatok v centre obce Podbiel, kde sa pripája na cestu I/59. Cesta II/584 má aj regionálny význam, nakoľko je prístupovou komunikáciou do Roháčov a súčasne je doplnkovým cestným prepojením medzi Oravou a Liptovom s výrazným podielom turistickej dopravy.

Skelet pozemných komunikácií v území dopĺňa pôvodná cesta III/2311, ktorá od križovatky s cestou II/584 v Habovke prechádza zastavaným územím obce a pokračuje proti toku Blatnej až po križovatku s preložkou cesty III/2312. Po ceste III/2311 sú vedené spoje verejnej autobusovej dopravy, pre ktoré nevyhovuje z hľadiska intenzity premávky, zaťažnosti a šírkových pomerov v zastavanom aj nezastavanom území obce. Cesta III/2311 je subregionálneho významu, zabezpečuje prepojenie medzi cestami II/584 a II/520 a sprístupňuje podroháčsky rekreačný priestor pre turistov z Poľska, obyvateľom obce, aj ďalších obcí spádového územia: Oravský Biely Potok, Habovka a Zuberec zabezpečuje prepojenie na prihraničnú komunikačnú sieť na území Poľska - na cestu vyššieho významu sa pripája v zastavanom území na okraji obce Habovka.

Cesta III/2311 Habovka – Oravice (Vitanová) prechádza najstaršou časťou obce v údolí potoka Blatná a podiel rekreačnej dopravy na nej je veľký a predpokladá sa jej ďalší nárast. Možnosti úprav jej šírkového usporiadania v zastavanom území sú limitované. Nevyhovujúci stavebno-technický stav tejto komunikácie a tiež stiesnené podmienky v zastavanom území obce Habovka, si v nedávnej minulosti vynútili rekonštrukciu cesty a aj jej preložku – novostavbu cesty na území obcí Habovka a Zuberec. Z pohľadu širších súvislostí je treba uviesť, že do budúcnosti je plánovaná realizácia časti rýchlostnej cesty R3 v úseku Dlhá nad Oravou - Trstená, na ktorú sa v k. ú. Podbiel bude mimoúrovňovo pripájať aj cesta II/584, ktorá dopravne obsluhuje celé záujmové územie mikroregiónu Studená dolina a aj obec Habovka.

Statická doprava

Zvýšené nároky na statickú dopravu sa prejavujú v požiadavkách na parkovanie automobilov návštevníkov obce. Parkovanie pre návštevy obyvateľov, vrátane ich ubytovaných hostí (turistov), je a aj naďalej bude zabezpečované na vlastnom pozemku ubytovateľa, resp. domáceho. Parkovanie návštevníkov občianskej vybavenosti zabezpečujú už stávajúce parkovacie plochy pri týchto zariadeniach: obecný úrad a nákupné stredisko. S vytvorením nových parkovacích plôch s kapacitou podľa priestorových možností treba uvažovať v lokalitách: športovo-rekreačný areál Habovský mlyn, športový areál pri futbalovom ihrisku a športovo-relaxačné centrum Blatná. Komerčné zariadenia musia mať na vlastnom pozemku vytvorené dostatočné parkoviská.

Chodníky pre peších a bezpečnosť

Pre peší pohyb ako najprirodzenejšiu a najrozšírenejšiu formu premiestňovania sa v rámci sídla veľkosti Habovky sú v návrhu vytvorené dobré podmienky. V obci sú navrhnuté chodníky jednostranné, alebo obojstranné v minimálnej šírke pre dvoch chodcov.

V pôvodnej historickej časti zástavby obce vedľa cesty III/2311 absentujú chodníky a na ceste nie sú ani horizontálnymi pásmi vyznačené pruhy pre chodcov. Prioritnou požiadavkou preto je vybudovanie chodníka popri ceste III/2311, alebo aspoň vymedzenie pruhu pre peší pohyb, priestorovo oddeleného od cesty vodorovnou dopravnou značkou.

Chodníky pre peších sú aj súčasťou navrhnutých rekreačných nemotoristických dopravných koridorov.

Z dôvodu optimalizácie dostupnosti je potrebné preveriť lokalizáciu existujúcich autobusových zastávok, prípadne navrhnúť nové, vyplývajúce z návrhu rozvojových plôch.

Železničná doprava

Cez obec Habovka neprechádza železničná trať. Najbližšia zastávka vlakov osobnej dopravy je vzdialená cca 11 km a nachádza sa v obci Podbiel.

Dôležitým železničným uzlom pre Oravu sú Kraľovany, kadiaľ prechádza hlavný železničný ťah - trať č. 180 Košice-Žilina-Bratislava, resp. Košice-Žilina-Ostrava-Praha. Kraľovany sú prestupnou stanicou pri pokračovaní cesty po železnici na Oravu, ktorú so spomínaným železničným ťahom spája jednokoľajová železnica Kraľovany-Trstená, trať č. 181 v dĺžke 56 km.

Cyklistické komunikácie

Jednou z najznámejších cyklotrás a na Orave tou hlavnou je Oravská cyklomagistrála, ktorá je zaradená do siete značkovaných cyklotrás Slovenska. Nadväzuje na Kysuckú cyklomagistrálu v sedle Demänová v Oravskej Lesnej, vedie okolo Oravskej priehrady do Trstenej, odtiaľ do Oravíc a po ceste III/2311 cez Blatnú dolinu s následným odbočením na cestu III/2312 do Zuberca, kde sa pripojí na cestu II/584, po ktorej vystúpa do sedla pod Bielou Skalou, kde opúšťa Oravu smerom do Liptova.

Spomedzi mnohých ďalších oravských cykloturistických trás v ďalšom uvedieme iba tie, ktoré sa dotýkajú riešeného územia, využívajú jestvujúcu cestnú sieť a sú vhodné pre cestné bicykle:

- Roháčska trasa: Podbiel – Habovka – Zuberec – Brestová (Múzeum oravskej dediny) – Zverovka – Adamcuľa – Ťatliakova chata (27,5 km) a späť (55 km)
- Podroháčska trasa: Podbiel – Habovka – Zuberec – Oravice – Vitanová – Liesek – Trstená – Tvrdošín – Nižná - Podbiel (52 km)
- Okolo Oravy: Tvrdošín – Oravská priehrada – Oravská Polhora – Sihelné – Oravské Veselé – Novot’ – Zákamenné – Oravská Lesná – Zázrivá – Párnica – Žaškov – Dolný Kubín – Malatiná – Huty – Zuberec – Habovka - Oravice – Trstená (183 km)
- Oravsko – liptovská trasa: Podbiel – Habovka - Zuberec – sedlo Pod Bielou skalou – Huty (križovatka) – Podmeštrová – Liptovské Matiašovce – Kvačany – križovatka pri Liptovskej Sielnici – Liptovský Trnovec – Liptovský Mikuláš (42,5 km)

Nasledujúce cyklotúry sú vhodné resp. výhradne vhodné len pre horské bicykle a sú vedené okolím Habovky a Zuberca po cestách aj účelových lesných komunikáciách:

- Zuberec – Brestová (MOD) – Zverovka – Ťatliakovo jazero a späť (26 km)
- Zuberec – Blatná – Brestová – hotel Tatrawest – Ivanov – Zuberec (9 km)
- Zuberec – Črchlica – Poľana – horáreň Biela Skala – Zuberec (12 km)
- Zuberec – sedlo Borek – horáreň Čierny potok – Oravice – Zuberec (33,5 km)
- Zuberec – sedlo Borek – Skorušina – Podbiel – Zuberec (47 km)

Cyklistická doprava v súčasnosti nemá v rámci katastrálneho ani zastavaného územia obce vyhradené samostatné komunikácie, ani jazdné pruhy a pohyb cyklistov je súčasťou cestnej premávky odohrávajúci sa na telese cesty.

V katastri obce je potrebné dobudovať cykloturistickú komunikáciu popri potoku Studená v návaznosti na regionálnu cyklotrasu Podbiel – Huty (s odbočením na Zverovku) a tiež v trase Habovka – Oravice.

1.6 Kultúra, šport, cestovný ruch

Spoločenský život v obci je veľmi pestrý a obec je známa svojimi bohatými kultúrnymi tradíciami. Ľudovú umeleckú tradíciu predstavujú spevácke skupiny, folklórne súbory a ľudová hudba.

Medzi najvýznamnejších zástupcov kultúrneho života v obci patrí :

- rodina Bažíkovcov,
- detský folklórny súbor Bučníček,
- Folklórny súbor Bučník
- Ľudová hudba bratov Klimekovcov,
- Podroháčska detská country skupina Izabella,
- spevácke súbory.

Budova kultúrneho domu a obecného úradu – ide o multifunkčný objekt obecného úradu a kultúrneho domu, ku ktorému bola vďaka cezhraničnému projektu pristavená aj hasičská zbrojnica. V budove sa nachádza aj pošta a je tu tiež vytvorený priestor pre obsluhu kamerového systému. Okolie administratívneho a kultúrneho centra bolo vďaka projektu komplexne obnovené. Vybudovalo sa nové osvetlenie, parkovisko, lavičky, malá fontána a upravil sa vchod do kultúrneho domu ako aj prístupové komunikácie. Do viacerých vchodov budovy sa vybudoval bezbariérový prístup.

Kultúrne vyžitie obyvateľov obce v súčasnosti umožňuje **univerzálna sála s kapacitou 400 stoličiek**.

Obecná knižnica a čítareň – je zriadená v nových priestoroch v budove kultúrneho domu na poschodí. V obecnej knižnici je zriadený aj detský kútik. Na obnovu priestorov získala obec financie z výzvy MAS Orava, o.z. Knižnica má k dispozícii odbornú literatúru pre dospelých, krásnu literatúru pre dospelých, odbornú literatúru pre deti a krásnu literatúru pre deti. Obci sa pravidelne darí dopĺňať knižničný fond z dotácií Fondu na podporu umenia, ako aj z rozpočtu obce.

Obecné noviny Habovčan – vychádzajú ako občasník a prinášajú informácie z verejného diania a života v obci.

Monografia obce – Obec Habovka vydala monografiu o obci v roku 2010, obsahuje 570 plnofarebných strán.

Významné pamiatky v obci:

- Kostol Sedembolestnej Panny Márie – v obci Habovka sa nachádza klasicistický rímskokatolícky kostol sedembolestnej Panny Márie (r. 1820), ktorý bol postavený na mieste dreveného kostolíka, ktorý zmietla povodeň. Pôvodný zvon (r. 1604) sa podarilo zachrániť a bol zavesený do novopostavenej budovy. Farebné vitráže (r. 1951) sú vyrobené podľa návrhu V. Hložníka.
- Kaplnka svätej Márie Magdalény – na vršku nad obcou stojí kaplnka sv. Márie Magdalény (r. 1856) s barokovým organom (r. 18. stor.) a rezbárskymi prácami J. Belopotockého.
- Kríže v obci – v katastri obce sa nachádza 9 krížov.
- Pamätník padlým v SNP a pamätne tabule - vojnové udalosti v obci pripomína pamätník padlým v SNP (pamätník SNP navrhol akademický sochár Vladimír Nahalka) a tiež pamätne tabuľa na škole venovaná Agneške Jandurovej (dievča – žiačka 1. triedy, ktoré bolo pri prestrelke medzi Nemcami a partizánmi smrteľne zranené).

Tabuľka 15 - Nehnutelné národné kultúrne pamiatky v obci Habovka

Katastrálne územie	Pamiatkový objekt	Zauž. názov PO	Číslo ÚZPF	Stav.-tech. stav
Habovka	MIESTO PAMÄTNÉ S PAMÄTNÍKOM	pamätne miesto s pam.padlých	3114/1	narušený

Zdroj: www.pamiatky.sk

Významné osobnosti obce:

- Andrej Pavčo (* 1863, Habovka - † 1932, Hazletone) – katolícky kňaz a spisovateľ.
- Alojz Pavčo (* 1900, Habovka - † 1963, Ružomberok) – učiteľ, spevák, hudobník a redaktor.
- Jozef Vidiečan (* 1910, Habovka - † 1991, Habovka) – primáš ľudovej hudby, huslista, folklorista a ľudový rozprávač.
- Edmund Peter Bárdoš (* 1918, Podbiel - † 1999, Zuberec) – katolícky kňaz.
- Karol Halák (* 1926, Nové Mesto nad Váhom - † 2002, Habovka) – jeden zo spoluzakladateľov Horskej služby Západné Tatry, strážca TANAP-u a autor odborných článkov o ochrane tatranskej prírody a zveriny.
- Oľga Haláková (* 1931, Lednické Rovne - † 2008, Habovka) – učiteľka, kronikárka a osvetárka.
- Ján Jandura (* 1914, Habovka - † 1978, Sydney) – sa stal prvým austrálskym občanom v roku 1949. Bol zakladateľom Združenia austrálskych Slovákov. V hlavnom meste austrálskej federácie Canberre pomenovali po Jánovi Jandurovi jeden z miestnych parkov a odhalili pamätnú tabuľu.

Telovýchova a šport

V súčasnosti sa v katastrálnom území obce nachádzajú nasledovné športové zariadenia: futbalové ihrisko, tenisové ihriská, detské ihriská, fit. Obec vybudovala telocvičňu v areáli základnej školy.

Potrebné je aj dobudovanie a neustála údržba existujúceho športového areálu Bor s futbalovým ihriskom, oddychovou zónou. V strede obce je potrebné vybudovať oddychovú zónu.

Významné kultúrne a športové podujatia v obci

Medzi významné kultúrne a športové podujatia patria:

- Vidiečanova Habovka (festival hudobného folklóru),
- Habovský kardan (súťaž podomácky vyrobených malotraktorov),
- Dôrobek (Dožinky spojené s ukážkami ľudových remesiel),
- Stará cesta (prehliadky regionálnych hudobných skupín),
- „Podroháčske kultúrne slávnosti“, patriace medzi najnavštevovanejšie kultúrne atrakcie roka (tieto slávnosti sa konajú v susednej obci Zuberec, no v spolupráci s partnerskou obcou Habovka),
- „Habovka Open“ – tenisový turnaj,
- Podroháčska časovka,
- Akcie cykloturistického oddielu.

Cestovný ruch

Obec Habovka patrí do územia okresu Tvrdošín, ktorý sa nachádza v juhovýchodnej časti Oravskej kotliny. Okres územne pokrýva priľahlé výšiny Skorušinských vrchov a zasahuje do severného výbežku Západných Tatier – Roháčov. Spadá doň časť Oravskej vodnej nádrže a z nej vytekajúca rieka Orava s prítokmi Oravica a Studený potok.

Prírodný potenciál okresu je veľký a výrazne funkčne rôznorodý. Je tu veľká vodná nádrž v pahorkatinnej krajine, kotliny aj horské údolia medzi štítmí Roháčov. Oddeľujú ich pomerne hladké výšiny a chrbáty Skorušinských vrchov. Toto prostredie umožňuje rovnocenne ponúkať rekreáciu pri vode a vodné športy, náročnú horskú turistiku a lyžiarske športy a tiež podhorskú vidiecku rekreáciu s doplnujúcimi aktivitami. Osobitne významným fenoménom územia je výdatný zdroj termálnych vôd s kúpaliskami v Oraviciach na okraji Roháčov.

V celom okrese sú veľmi dobré podmienky pre mototuristiku, cykloturistiku a okolo Oravskej priehrady, v Studenej doline, na Oraviciach, v Skorušinských vrchoch aj pre hipoturistiku. Za najvýznamnejšie trasy cestnej turistiky je treba považovať okruh Tvrdošín – Podbiel – Habovka – Oravice – Tvrdošín a medzinárodný, tzv. Malý tatranský okruh s nástupom cez Liptov do Zuberca, a ďalej do Oravíc a Vitanovej s pokračovaním cez Zakopané (Poľsko) späť na Slovensko, po ceste Slobody až do Liptovského Hrádku a Liptovského Mikuláša.

Unikátne prírodné danosti obohacujú aj pozoruhodné aktivity kultúrne a historické. Medzi najvýznamnejšie patria PRLA v Podbieli a Múzeum Oravskej dediny v Zuberci. Tieto a mnohé ďalšie môžu byť cieľom poznávacieho turizmu v doline Studeného potoka.

Okres pokrývajú dva rekreačné krajinné celky (RKC) a to: Oravská priehrada a Roháče. Hlavným turistickým centrom oblasti, nástupným centrom okresu a tiež východiskovým centrom pre RKC Oravská priehrada budú spoločne mestá Tvrdošín a Trstená. Východiskovým centrom pre RKC Roháče sú tiež spoločne obce Zuberec a Habovka, ktoré sú sídlami významnými pre turizmus a tvoria regionálne centrum turizmu s medzinárodným významom.

Katastrálne územie obce Habovka je potrebné zapojiť do funkčno-priestorového subsystému rekreácie a turizmu celého Podroháčskeho mikroregiónu, ktorý sa dá vymedziť k. ú. obcí Podbiel, Oravský Biely Potok, Habovka, Zuberec, Vitanová, Tvrdošín – Oravice, Huty, Malé a Veľké Borové s ťažiskovými priestormi Roháče a Oravice. ÚPN VÚC Žilinského kraja počíta s nárastom plošných výmer rekreačných priestorov najmä v obciach Habovka a Zuberec.

Obec Habovka svojou atraktivitou, významom a polohou z hľadiska cestovného ruchu už aj v súčasnosti patrí k sídlam s vyššou celoročnou návštevnosťou, kde je potrebné vytvoriť podmienky pre umiestnenie zariadení pobytového charakteru vyššej kategórie, s náročnou spoločensko kultúrnou a športovou vybavenosťou.

V rámci cestovného sa na území obce Habovka odporúča:

- preferovať kvalitatívny rozvoj a vysoko štandardnú vybavenosť pre horský turizmus, klimatickú liečbu a vrcholové športy na území Tatranského národného parku v kapacitách stanovených podľa schválených územných plánov obcí a podľa výsledkov posudzovania o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, v chránenej krajinskej oblasti Horná Orava
- podporovať aj kvantitatívny rozvoj budovania vybavenosti pre turistiku,
- využiť potenciál geotermálnej energie na báze termálnych vôd pre rekreáciu a cestovný ruch v geotermálnej oblasti Skorušinskej panvy pri rešpektovaní záujmov ochrany prírody a zdrojov pitných vôd,
- podporovať aktivity súvisiace s rozvojom vidieckeho turizmu v podhorských oblastiach na Orave,
- dobudovať sieť turistických informačno-propagačných centier a návštevných centier rekreácie a turizmu v okresných sídlach kraja a východiskových centrách cestovného ruchu,
- podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály.

Verejné ubytovanie

Vzhľadom k tomu, že obec Habovka je etablovaným a hojne navštevovaným strediskom turizmu a rekreácie, je verejné ubytovanie v tejto obci špecifickou záležitosťou a kapacitne výrazne presahuje požiadavky a potreby bežnej obce.

V obci prevažujú predovšetkým nasledovné kategórie verejného ubytovania:

- ubytovanie v súkromí, t.j. ubytovanie hostí (turistov) v izbách rodinných domov alebo sa na tento účel poskytuje celý objekt (dom, prázdninový dom, chalupa, chata),
- ubytovanie v penziónoch.

V obci funguje aj zariadenie hotelového typu s názvom Hotel Julianin Dvor.

Verejné stravovanie

Stravovacie zariadenia reštauračného typu sú v obci Habovka reprezentované reštauráciami: Pizza pub, penzión Viktória, reštaurácia Blatná.

Partnerská spolupráca

Obec spolupracuje s týmito partnerskými obcami v rámci cezhraničnej spolupráce: Hustopeče (ČR), Lisia Góra (PL) a Czarny Dunajec (PL).

1.7 Príroda a životné prostredie

Charakteristika prírodného prostredia

Geomorfologické pomery

Katastrálne územie obce Habovka spadá do dvoch geomorfologických celkov. Deliacia čiara - vodný tok Blatná delí územie: južnú časť katastra vyplňajú Západné Tatry – Roháče, najmä krajinným priestorom Osobitá, ktorá do územia vstupuje rázsochou s Okolíkom a Mačacími dierami a severnú katastrálnu časť zaberá Skorušinské pohorie. Väčšia časť katastrálneho územia (najmä jeho západná časť) leží v podtatranskej brázde. Prevláda eróznou – denudačný typ reliéfu, krajinný priestor Osobitá má hladko modelovaný hôľny reliéf.

Pôdne podmienky

Pôdny profil, pôdny typ, kvalita pôd a ich lokalizácia úzko súvisia s geologickými a geomorfologickými podmienkami riešeného územia.

Na nivách tokov Blatná a Studený potok a ich prítokov sa vyskytujú najmä fluvizeme, dajú sa hodnotiť ako stredne úrodné až úrodné. Majú stredne hlboký až hlboký profil, stredný až nízky obsah štrku a sú prevažne stredne ťažké až ľahké (piesočnatohlinité až hlinitopiesočnaté). Vyskytujú sa na polohách so sklonom od 0 do 12° a sú preto slabo poškodzované eróziou.

Ďalším pôdnym typom sú kambizeme typické, kyslé oglejené a pseudogleje typické. Majú prevažne kyslú reakciu, nižší obsah humusu. Aj tieto pôdy sú vhodné na orné pôdy. Kambizeme kyslé, z časti oglejené majú kyslú až veľmi kyslú reakciu, nižší obsah živín a strednú až vyššiu zásobu humusu s nižšou kvalitou. Ich využitie je v prevažnej miere ako trvalo trávne porasty, menej ako orné pôdy, môžu sa využívať ako úzkoblokové orné pôdy – záhumienky. Ak sa využívajú ako orná pôdy – vysoká náchylnosť na eróziu.

Rendziny a rendziny hnedé sa vyskytujú na slienitých vápencoch Osobitej. Sú to stredne hlboké až plytké pôdy so slabou kyslou reakciou, s vysokým obsahom humusu a sú stredne až silno štrkovité (30 – 50%), stredne ťažké (hlinité až piesočnatohlinité). Vyskytujú sa na svahoch so sklonom 7 - 12°, využívané sú ako trvalo trávne porasty, kde je náchylnosť k tvorbe rôznych foriem erózie zanedbateľná.

Gleje sa vyskytujú na silne zamokrených lokalitách (mokrade) v depresných polohách s malým sklonom reliéfu. Hladina podzemnej vody je blízko povrchu, ich povrchový horizont má charakter rašeliny. Nie sú vhodné pre poľnohospodársku výrobu.

Pôdy nad hornou hranicou lesa nie sú poľnohospodárske. Sú to najmä podzoly, alebo v oblasti silne balvanovitých zvetralín sú to rankre. Majú vysokú kyslosť s vysokým obsahom humusu nízkej kvality. Majú veľký význam z hľadiska regulácie vodného režimu krajiny, ale aj vegetáciu týchto oblastí.

Klimatické pomery

Z bonitovaných pôdno – ekologických jednotiek vyplýva, že riešené územie obce Habovka patrí do klimatického regiónu:

- veľmi chladného, vlhkého so sumou priemerných denných teplôt nad 10°C pod 1800 a obdobím s teplotou vzduchu nad 5°C spolu 182 dní. Priemerná januárová teplota dosahuje - 5 až -6o °C a vo vegetačnom období 10 – 11°C.

Ochrana podzemných a povrchových vôd

Územie z hydrologického hľadiska prislúcha do povodia rieky Orava.

Do katastra obce čiastočne zasahuje ochranné pásmo vodohospodársky významného toku 1. stupňa – Studený potok s ukončujúcim profilom v 14,00 km v lokalite Zuberec. Z vodohospodárskeho hľadiska je možné územie obce hodnotiť ako územie s pozitívnou bilanciou povrchových a podzemných vôd.

Skorušina je jednou z 25 oblastí na Slovensku, v ktorých sa vyskytujú zdroje geotermálnej energie. Jej charakteristiky sú nasledovné:

- plocha: $F = 450,0 \text{ km}^2$
- tepelno – energetický potenciál: $P_t = 17,1 \text{ [MW]}$
- výdatnosť: $Q = 109,3 \text{ [l.s-1]}$

V Habovke sú dva hlavné vodné toky: Blatná a Studený potok.

Blatná pramení na východnom okraji k.ú. obce pri sedle Bôrik a preteká Blatnou dolinou v smere V-Z. Do Studeného potoka sa vlieva na západnom okraji intravilánu obce, keď predtým preteká zastavaným územím dolnej časti obce, a tiež v úseku kríženia so štátnou cestou III/2311 pod Stodoliskom preteká tok sústredenou zástavbou. V strednej časti východnej vetvy zástavby a pod súborom IBV Stodolisko je Blatná vo vzťahu ku zástavbe v okrajovej polohe – najskôr na severnej strane a neskôr z južnej strany. V oboch prípadoch je tok primknutý ku strmým zrázom tvoriacim bočné steny vo vlastnou činnosťou vyerodovanom koryte.

Studený potok priteká z Roháčov cez územie Zuberca. Jeho tok kopíruje západnú hranicu zastavaného územia južnej vetvy zástavby a vo vzťahu k nej má charakter tangenty. V riešení území sú oba toky zaradené do pstruhového pásma s výskytom pstruha potočného (*Salmo trutta morpha fario*) v čase neresu tiahne Studeným potokom až po Habovku aj hlavátka podunajská (*Hucho hucho*) a tiež lipeň obyčajný (*Thymallus thymallus*). Najpočetnejšou rybou v povodí Studeného potoka je hlaváč pásoplutvý (*Cottus poecilopus*), nehospodársky druh vyskytujúci sa až po chatu Zverovka.

Studený potok je na území Habovky čiastočne regulovaný (v úseku od MVE po ČOV) a Blatná má v intraviláne čiastočne spevnené brehy.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Na území sa nachádza veľké množstvo vzácnych, zraniteľných a ohrozených taxónov rastlín a živočíchov zaradených do kategórií ohrozenosti na globálnej, európskej alebo národnej úrovni, ako aj vzácnych a jedinečných spoločenstiev. Má veľký význam pre endemické druhy živočíchov, reliktné druhy a spoločenstvá rastlín a unikátne druhy bezstavovcov a vďaka uspokojivému stavu populácií prispieva k zachovaniu biologickej diverzity rašelinísk, stojatých a tečúcich vôd v strednej Európe,

Územie obce má osobitný význam ako stanovište rastlinných a živočíšnych druhov (napr. hmyzu, obojživelníkov, vtákov a semiakvatických cicavcov) v kritických štádiách ich životného cyklu (rozmnožovanie, zimovanie, migračná zastávka),

V území sa vyskytujú významné populácie pôvodných druhov rýb, ktoré reprezentujú hodnoty mokradí (*Eudontomyzon mariae*, *Phoxinus phoxinus*, *Cobitis taenia*, *Vimba vimba*, *Lota lota*, *Hucho hucho*) a ich úžitky (*Salmo trutta*, *Thymallus thymallus*), a ktoré sú neresiskom a odchovňou mladých rýb v cezhraničnej polohe.

Ochrana prírody a krajiny

- **V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v riešenom území platia nasledovné stupne územnej ochrany prírody a krajiny:**

- 1. stupeň ochrany (§12) platí na celom území obce a k.ú., okrem plôch, ktoré zaberá TANAP a jeho ochranné pásmo.
- 2. stupeň ochrany (§13) sa vzťahuje na ochranné pásmo TANAP-u.
- 3. stupeň ochrany (§14) platí pre vlastné územie TANAP-u a ochranné pásmo PR medzi Bormi
- 4. stupeň ochrany (§15) platí pre prírodnú rezerváciu Medzi bormi
- 5. stupeň ochrany (§16) najvyšší stupeň ochrany určený je pre prírodné rezervácie a prírodné pamiatky. V katastrálnom území Habovky sa nachádzajú, prípadne doň zasahujú nasledovné NPR a PR: NPR Osobitá a PR Mačie diery.

- **Územia chránené v rámci európskej sústavy chránených území NATURA 2000:**

- Chránené vtáčie územie č.30 – Tatry
- Národný zoznam území európskeho významu: SKUEV 0145 Medzi Bormi a SKUEV 0307 Tatry.

- **Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov:**

- V zmysle Medzinárodnej dohody UNESCO o ochrane významných prírodných krás v rámci programu „Človek a biosféra“ bola spoločne s Poľskou časťou Tatranského národného parku vyhlásená Biosférická rezervácia Tatry s prijatou špecifickou ochranou.
- V zmysle Dohovoru o mokradiach, majúcich medzinárodný význam, najmä ako biotopy vodného vtáctva (Ramsarský dohovor), ktoré boli zapísané do zoznamu ramsarských lokalít sa na území obce Habovka nachádza ramsarská lokalita: rieka Orava a jej prítoky (Studený potok).

Za obcou Habovka po ľavej strane cesty III/52019 sa nachádza lokalita v minulosti označovaná ako rašelinisko Habovka s predpokladom ochrany ako chránený areál. Tento priestor sa sprístupnil verejnosti a označil ako slatinné rašelinisko Medzi potôčkami

Studený potok, ktorý preteká riešeným územím patrí medzi Ramsarské lokality – medzinárodne významná mokraď „Rieka Orava a jej prítoky“.

Nakladanie s odpadmi

Skládka komunálneho odpadu sa v katastrálnom území nenachádza a so zriadením novej skládky odpadu sa v návrhovom období neuvažuje. Nakladanie s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi v obci upravuje Všeobecne záväzné nariadenie. V obci je vybudovaný zberný dvor a obec má zavedený separovaný zber.

Pri vstupe do obce po ľavej strane cesty II/584 vybuďovala obec zberný dvor. Súčasťou zberného dvora je aj kompostáreň s technickým vybavením zahŕňajúce traktor s vlečkou a 7,5 kubíkové vaňové kontajnery na separovaný zber.

Odvoz odpadu v obci je zabezpečený dodávateľským spôsobom nasledovne:

- Technické služby Ružomberok, akciová spoločnosť

- Ľubomír Ludvík LUTEX, Svidník
- Peter Bolek – EKORAY, Námestovo
- KOVOT s. r. o., Vavrečka
- Marián Ondřík, Liesek
- Zberné suroviny Žilina a.s.
- ESPIK Group s.r.o., Orlov
- Obec Habovka

Tabuľka 16 - Odpady v obci Habovka

Názov odpadu	2020 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)	2021 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)	2022 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)
Papier a lepenka	7,890	10,002	7,720
Sklo	41,550	36,880	38,830
Viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	2,780	3,120	3,130
Obaly z kovu		0,082	0,011
Plasty	27,160	31,750	33,120
Jedlé oleje a tuky	0,037	0,050	
Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	0,015	0,010	0,015
Textílie	1,210	1,980	4,160
Šatstvo	0,350		0,450
Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	1,970	2,520	1,600
Batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, - 02, - 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie	0,641	0,667	0,810
Batérie a akumulátory iné ako uvedené v 200133	0,015		
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23 obsahujúce nebezpečné časti	10,990	3,220	2,030
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23 a 20 01 35	10,770	8,905	10,405
Meď, bronz, mosadz	0,092		
Hliník	0,692		
Olovo	0,006		
Kovy	5,290	73,019	33,186
Železo a oceľ	29,446		

Názov odpadu	2020 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)	2021 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)	2022 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)
Zmiešané kovy	0,183		
Biologicky rozložiteľný odpad			38,872
Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	0,235	0,084	0,020
Zmesový komunálny odpad	111,926	131,340	153,660
Objemný odpad	13,150	11,160	20,120

Zdroj: Obecný úrad Habovka

1.8 Samospráva a rozpočet obce

Samospráva obce

Obec Habovka sa v súlade so zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení stala samostatným subjektom s vlastnými kompetenciami a príjmami.

Orgány obce

Základnými výkonnými orgánmi obce Habovka sú:

- obecné zastupiteľstvo,
- starosta obce.

Adresa obecného úradu:

Obecný úrad Habovka
Pod Grúňom 266/24
027 32 Habovka

Starosta obce

Starosta obce je predstaviteľom a najvyšším orgánom obce Habovka. Je štatutárnym zástupcom obce v majetkoprávných, pracovnoprávných vzťahoch obce a v administratívno-právných vzťahoch je správny orgánom. Funkcia starostu je verejnou funkciou, do ktorej je zvolený na štvorročné funkčné obdobie a končí zložením sľubu novozvoleného starostu.

Obecné zastupiteľstvo

Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor obce zložený z poslancov volených v priamych voľbách obyvateľmi obce na štvorročné funkčné obdobie, totožné s funkčným obdobím starostu. Počet poslancov na príslušné volebné obdobie sa určuje podľa počtu obyvateľov obce.

Obecné zastupiteľstvo pozostáva z 9 poslancov.

Komisie:

- Komisia pre cestovný ruch, podnikanie, školstvo, kultúru a šport
- Komisia stavebná, životného prostredia a verejného poriadku
- Komisia finančná a sociálna
- Komisia na ochranu verejného záujmu

Rozpočet obce

Rozpočet obce je základným nástrojom financovania a regulovania činnosti samosprávy pri plnení úloh vyplývajúcich zo zákona a pri realizovaní svojich rozvojových plánov. Najväčší podiel na celkových príjmoch bežného rozpočtu obce predstavuje daň z príjmov a podielové dane.

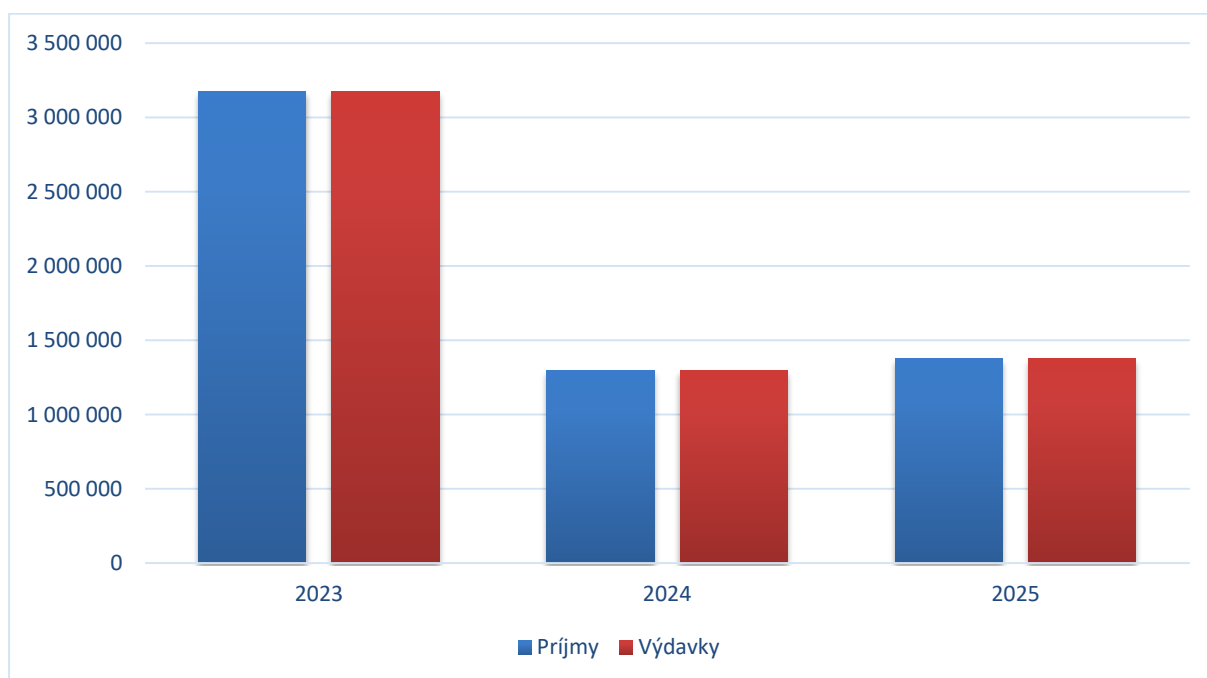

Programový rozpočet obce Habovka na roky 2023-2025:

	2023	2024	2025
Bežné príjmy obce	1 267 002,00	1 296 449,00	1 377 038,00
Kapitálové príjmy obce	1 597 236,00	0,00	0,00
Finančné operácie	313 135,00	0,00	0,00
Príjmy spolu	3 177 373,00	1 296 449,00	1 377 038,00
Bežné výdavky obce	1 180 077,00	1 241 849,00	1 322 438,00
Kapitálové výdavky obce	1 960 696,00	18 000,00	18 000,00
Finančné výdavky	36 600,00	36 600,00	36 600,00
Výdavky spolu	3 177 373,00	1 296 449,00	1 377 038,00

Zdroj: Obecný úrad Habovka

Vývoj príjmov a výdavkov rozpočtu obce v rokoch 2023 -2025

Zdroj: Obecný úrad Habovka

Tabuľka 17 - Hospodárenie obce Habovka (rok 2022)

Indikátory	Obec Habovka	Priemer obcí
Hlavné indikátory		
Celkový dlh	27,5 %	11,2 %
Dlhová služba	3,2 %	3,9 %
Bilancia bežného účtu	8,7 %	7,6 %
Závazky po lehote splatnosti v pomere k bežným príjmom	0,0 %	0,2 %
Závazky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti k bežným príjmom	0,0 %	0,1 %
Indikátory na obyvateľa		
Základná bilancia na obyvateľa	-184,0 €	-29,0 €
Celkový dlh na obyvateľa	244,0 €	110,0 €
Čistý majetok na obyvateľa	3 094,0 €	2 660,0 €
Výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie na obyvateľa	28,0 €	32,0 €
Ostatné indikátory		
Základná bilancia	-19,1 %	-3,0 %
Intenzita investovania	27,8 %	10,9 %
Čistý majetok	348,3 %	321,4 %
Okamžitá likvidita	63,2 %	271,9 %
Pohotovú likviditu	64,7 %	298,2 %
Úvery od ŠFRB v pomere k príjmom	0,0 %	20,5 %
Závazky a pohľadávky		
Závazky po lehote splatnosti	0,0 €	
Závazky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti	0,0 €	
Krátkodobé pohľadávky	10 346,0 €	
Dlhodobé záväzky	113 514,0 €	
Krátkodobé záväzky	704 598,0 €	

Zdroj: <http://www.hospodarenieobci.sk>

Celkové finančné zdravie – Dobré finančné zdravie (4,8 z max. 6).

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Hospodárska oblasť</p> <ul style="list-style-type: none">• Obec je členom MAS Orava, o.z., Klaster ORAVA, oblastná organizácia cestovného ruchu a ZMOHO• Blízkosť hranice s PL a z toho vyplývajúca možnosť cezhraničnej spolupráce• Plynofikácia, vodovod, pokrytie mobilnými operátormi, napojenie na ČOV• Obec má spracovaný územný plán• Vhodné podmienky na rozvoj cestovného ruchu• Stravovacie a ubytovacie zariadenia v obci• Obec spolupracuje s cezhraničnými partnermi a rozvíja cezhraničnú spoluprácu <p>Sociálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none">• V obci je ZŠ a MŠ• Nová budova požiarnej zbrojnice• Obec má vybudovaný kamerový systém• Obec má vlastnú monografiu• V obci sa koná množstvo spoločensko-kultúrnych akcií• Silné kultúrne tradície• Existencia obecnej knižnice• V obci je vybudovaná telocvičňa• Dobré značenie smerovými tabuľami v obci• Aktívne spolky a združenia v obci <p>Environmentálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none">• Atraktívne prírodné prostredie• Obec je mimo hlavného cestného ťahu• Obec má vybudovaný zberný dvor a kompostáreň• Zavedený separovaný zber odpadov	<p>Hospodárska oblasť</p> <ul style="list-style-type: none">• Potreba dobudovať cyklotrasy, náučné chodníky• Chodníky v obci je potrebné dobudovať a rekonštruovať• Kvalita cestných komunikácií• Vysoká frekvencia tranzitnej dopravy• Dopravná dostupnosť - vzdialenosť diaľnic• Zlé cestné prepojenie na Poľsko• Čiastočne vybudovaná kanalizačná sieť• Potreba rekonštrukcie verejného osvetlenia• Absencia nadštandardného hotelového ubytovania• Sezónne vyťaženie turistických kapacít• Nedostatočná propagácia a spolupráca v oblasti cestovného ruchu• Prispôsobenie spojov dopravcami v závislosti od sezóny• Nedostatok kvalifikovaných odborných pracovníkov <p>Sociálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none">• Nedostatočné zabezpečenie a kapacita sociálnych služieb• Nedostatok športovísk a športovej infraštruktúry• Knižničný fond v knižnici je nedostatočný• Chýbajúci verejný internet, absencia WIFI pripojenia v centrálnej časti obce• Migrácia obyvateľstva za prácou• Odliv mladých vzdelaných ľudí <p>Environmentálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none">• Nedobudovaná kanalizácia

<ul style="list-style-type: none">• V katastrálnom území obce sa nachádzajú chránené územia• Obec má spracovaný Program odpadového hospodárstva• Kvalitné zdroje pitnej vody	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatočne vyregulovaný miestny potok• Existencia nelegálnych skládok odpadov• Nedostatočné množstvo odpadkových košov rozložených na území obce• Chýbajúce parky a oddychové miesta v obci• Pretrvávajúce nedostatočné povedomie a nízka zodpovednosť občanov
Príležitosti	Ohrozenia
<p>Hospodárska oblasť</p> <ul style="list-style-type: none">• Využívanie EŠIF a rôznych dotácií• Rozvoj agroturistiky a cestovného ruchu• Podpora podnikateľských subjektov• Rozširovanie a modernizovanie infraštruktúry• Aktualizácia územného plánu• Podpora rozvojových investícií• Vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách• Rekonštrukcia a modernizácia technickej infraštruktúry• Zintenzívnenie spolupráce s okolitými obcami ako aj cezhraničnej spolupráce, ako aj nadviazanie nových partnerských vzťahov so samosprávami v zahraničí• Realizácia projektov podporujúcich využitie obnoviteľných zdrojov energie• Rozvoj cykloturistiky• Vytvorenie nových pracovných miest v službách cestovného ruchu• Potenciál celoročnej prevádzky turistických atrakcií• Partnerská spolupráca (medziobecná, regionálna, cezhraničná, nadnárodná) <p>Sociálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none">• Rozvoj organizovania ďalších medzinárodných podujatí• Posilňovanie pozitívneho imidžu obce prostredníctvom miestnych osobností• Využitie potenciálu tradičných remesiel pre	<p>Hospodárska oblasť</p> <ul style="list-style-type: none">• Jednosmerné zameranie podnikateľských aktivít• Nerealizácia obnovy ciest a komunikácií a ich ďalšieho rozširovania• Zhoršenie dopravnej dostupnosti a s tým spojené zníženie atraktívnosti územia pre investorov• Dlhodobé pretrvávajúce problémov okolo vlastníckych vzťahov k pôde s neidentifikovaným vlastníctvom (neznámi vlastníci)• Pretrvávajúce podfinancovanosti obce zo strany štátu a prenášanie kompetencií na obce bez primeraného finančného krytia• Zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií• Neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity• Nedostatok investičného kapitálu <p>Sociálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none">• Negatíva spojené s koncentraciou zariadení CR a návštevníkov (zvýšené znečistenie ŽP, zvýšenie tvorby komunálneho odpadu, narúšanie tradičného rázu obce a pohodlia obyvateľov obce, dopravná zaťaženosť, kriminalita)• Strata identity územia pod vplyvom globalizácie• Obmedzenie rozvoja kultúrno – spoločenských podujatí (legislatívne obmedzenia – kataster obce súčasťou

<p>ďalší rozvoj obce</p> <ul style="list-style-type: none">• Rozvinutie spolupráce založenej na spoločných marketingových aktivitách• Založenie a prevádzka TIK-u• Rozvoj sociálneho podnikania v obci <p>Environmentálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none">• Rozširovanie a modernizovanie infraštruktúry v oblasti životného prostredia• Zapojenie do ochranných aktivít mládež a to jednak prostredníctvom ZŠ a MŠ, ale tiež s využitím rôznych dotačných projektov• Spolupráca s ochranármi a ochranárskymi hnutiami pri zlepšení ŽP• Rozširovanie množstva separovaných komodít• Vytváranie miesta na uloženie biologicky rozložiteľného odpadu, budovanie kompostovísk, viesť obyvateľov k budovaniu domácich kompostovísk• Rozvíjanie environmentálnej výchovy na školách a školských zariadeniach	<p>TANAPu)</p> <ul style="list-style-type: none">• Vytrácanie súdržnosti a prajnosti pod vplyvom konkurenčného prostredia• Nefunkčnosť (neefektívnosť) existujúcich asociácií• Strata kultúrno – historickej identity obce a nefunkčnosť občianskej spoločnosti <p>Environmentálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none">• Nedobudovanie infraštruktúry v oblasti životného prostredia• Hrozba záplav od miestneho potoka• Nárast množstva vyvázaných odpadov• Nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi• Neriešenie problému existencie nelegálnych skládok• Implementácia investičných programov bez rešpektovania princípov trvalo udržateľného rozvoja
--	--

2. STRATEGICKÁ ČASŤ PHSR HABOVKA 2023 – 2030

Základným východiskovým predpokladom pre úspešnú rozvojovú stratégiu je existencia spoločnej vízie o ďalšom smerovaní rozvoja obce. Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, opisom ideálneho stavu. Dôležité nie je dosiahnuť ho za desať rokov, ale mať o budúcnosti spoločnú predstavu. Vízia je teda určitá predstava o tom ako má obec v budúcnosti vyzeráť, tak aby vytváralo čo najlepšie životné podmienky pre svojich obyvateľov a jeho návštevníkov.

2.1 Rozvojová vízia obce Habovka

„Habovka chce byť atraktívnou obcou, v ktorej obyvatelia budú žiť v upravenom a čistom prostredí s komplexne vybudovanou technickou a sociálnou infraštruktúrou a zachovanou duchovno-kultúrnou identitou. Bude vytvárať tie najlepšie podmienky pre rozvoj podnikateľského prostredia s dôrazom na rozvoj cestovného ruchu a tradičných odvetví využívajúcich potenciál územia a rešpektujúcich princípy trvalo udržateľného rozvoja, ochrany prírody a krajiny. Svojim občanom bude poskytovať dostatok pracovných príležitostí, možností bývania a seberealizácie ako aj kultúrneho a športového vyžitia.“

Špecifické ciele rozvoja obce budú naplňované prostredníctvom **troch základných** rozvojových politík:

- Hospodárska rozvojová politika
- Sociálna rozvojová politika
- Environmentálna rozvojová politika.

2.2 Komplementárnosť PHSR s nadradenými stratégiami

1) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+

Prijatá stratégia PHSR obce Habovka je plne v súlade so stratégiou PHSR ŽSK 2021+. Strategický cieľ rozvoja obce prispieva k plneniu hlavného cieľa stratégie rozvoja územia ŽSK ktorou je *Zlepšiť kvalitu života obyvateľov, rešpektovať limity životného prostredia a zhodnocovať svoj potenciál. Zvýšiť inovačnú výkonnosť ekonomiky a využívať inovatívne a udržateľné riešenia pre zabezpečenie sociálnej stability. Ekonomické ukazovatele a indikátory kvality života v regiónoch kraja priblížiť k priemeru EÚ.* Hlavný cieľ PHSR ŽSK 2021+ bude naplňovaný prostredníctvom súboru strategických a špecifických cieľov, ktoré sú sústredené do piatich prioritných oblastí:

Prioritná oblasť 1. Inovácie a vzdelávanie

Strategický cieľ: Rozvíjať prostredie pre ekonomiku založenú na inováciách a podpore celoživotného vzdelávania

- Špecifický cieľ 1.1 Vytvoriť podmienky pre udržateľný ekonomický rozvoj kraja a jeho regiónov
- Špecifický cieľ 1.2 Podporiť inovačné prístupy a výskumno-inovačné aktivity
- Špecifický cieľ 1.3 Vybudovať flexibilný a adaptabilný systém celoživotného vzdelávania
- Špecifický cieľ 1.4 Vytvoriť priestor pre rozvoj talentu, nadania a kreativity

Prioritná oblasť 2. Životné prostredie

Strategický cieľ: Zachovať prírodné hodnoty a biodiverzitu a podporiť adaptáciu nad opady zmeny klímy

- Špecifický cieľ 2.1 Zavádzať princípy obehového hospodárstva a zlepšiť nakladanie s odpadom
- Špecifický cieľ 2.2 Podporiť adaptáciu na dopady zmeny klímy
- Špecifický cieľ 2.3 Zlepšiť kvalitu ovzdušia a znížiť produkciu skleníkových plynov
- Špecifický cieľ 2.4 Zabezpečiť ochranu prírodných hodnôt
- Špecifický cieľ 2.5 Rozvíjať environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu

Prioritná oblasť 3. Infraštruktúra

Strategický cieľ: Infraštruktúra podporujúca udržateľnú mobilitu a technická vybavenosť zlepšujúca kvalitu života

- Špecifický cieľ 3.1 Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy a zlepšiť podmienky pre prevádzku intermodálnych dopravných systémov prepravy nákladov
- Špecifický cieľ 3.2 Zvýšiť atraktivitu nízko emisnej cestnej dopravy a nemotorovej dopravy
- Špecifický cieľ 3.3 Zlepšiť dopravnú dostupnosť územia
- Špecifický cieľ 3.4 Zlepšiť dostupnosť k energetickej infraštruktúre
- Špecifický cieľ 3.5 Zlepšiť digitálnu dostupnosť územia

Prioritná oblasť 4. Sociálna stabilita

Strategický cieľ: Dosiagnúť udržateľnú kvalitu života podporenú dostupnosťou služieb.

- Špecifický cieľ 4.1 Udržať a vytvárať dobré pracovné príležitosti
- Špecifický cieľ 4.2 Zabezpečiť moderné, dostupné, kvalitné a efektívne služby zdravotnej starostlivosti a sociálne služby
- Špecifický cieľ 4.3 Posilniť rozvoj služieb pre komunitu

Prioritná oblasť 5. Identita a sebestačnosť

Strategický cieľ: Atraktívne, konkurencieschopné, odolné a udržateľné regióny.

- Špecifický cieľ 5.1 Rozvíjať miestnu ekonomiku založenú na udržateľnosti ekosystémových

služieb

- Špecifický cieľ 5.2 Posilňovať identitu územia, zachovávať a zhodnocovať kultúrne dedičstvo, podporovať kreativitu a rozvíjať živú kultúru
- Špecifický cieľ 5.3 Rozvíjať aktívne komunity a posilňovať územnú spoluprácu

2) Slovensko 2030 / Agenda 2030

Rozvojovou víziou stratégie Slovensko do roku 2030 vychádzajúcou z Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorú prijalo prijali všetky štáty OSN je „Slovensko ako krajina s vysokou životnou úrovňou, kvalitnými verejnými službami a zdravým životným prostredím pre všetkých obyvateľov. Rozvoj Slovenska sa opiera o vitálne regióny so vzdelaným a produktívnym ľudským kapitálom, fungujúcou ekonomikou a kvalitnou infraštruktúrou. Ekonomický rozvoj sa opiera o inovácie a odvetvia s vysokou pridanou hodnotou. To vedie k rastu životnej úrovne obyvateľov a vyváženému pomeru práce a rodinného (spoločenského) života.“

Slovensko 2030 stojí na šiestich národných prioritách implementácie Agendy 2030 (*Vzdelanie pre dôstojný život; Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí; Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia; Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy; Právny štát, demokracia a bezpečnosť; Dobré zdravie*), ktoré sú integrované do troch rozvojových programov:

A) Ochrana a rozvoj zdrojov, ktorého cieľom je rast a kvalitatívny rozvoj populácie, so špeciálnym dôrazom na vzdelanie, zdravie, kultúru, rozvoj občianskej spoločnosti a právneho štátu a ochrana a udržateľný manažment a rozvoj prírodných zdrojov. Rozvojový program má nasledovné parciálne ciele:

- Zastaviť pokles populácie a podporiť rast podielu ekonomicky aktívneho obyvateľstva
- Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce
- Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie
- Zabezpečiť plné uplatnenie princípov právneho štátu a zvyšovať bezpečnosť štátu a spoločnosti
- Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov
- Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment kultúrnych zdrojov

B) Udržateľné využívanie zdrojov, ktorého cieľom je premena hospodárstva SR na udržateľné, ktorého konkurenčná schopnosť sa zakladá na inovatívnom a efektívnom zhodnocovaní zdrojov a ktoré generuje dobré mzdy a prosperitu. Rozvojový program má nasledovné parciálne ciele:

- Podporiť rozvoj silných inovačne založených regionálnych ekonomík
- Dobudovať infraštruktúru inovačne založenej zelenej ekonomiky
- Zlepšiť udržateľnosť a odolnosť národnej a regionálnych ekonomík

C) Rozvoj komunit, ktorého cieľom je rozvoj komunit a zvýšenie kvality života pre všetky sociálne skupiny prostredníctvom priblíženia správy vecí verejných občanom a sociálnej inklúzie a dostupných, kvalitných a efektívnych služieb. Rozvojový program má nasledovné parciálne ciele:

- Zlepšiť dostupnosť, transparentnosť a efektívnosť verejnej správy
- Posilniť ekonomickú udržateľnosť komunit obcí, miest a regiónov
- Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit

Centrálnym pilierom Slovensko 2030, v súlade s globálnou Agendou 2030, ako aj s Európskou zelenou dohodou je **udržateľnosť**: dôraz na ochranu životného prostredia na Slovensku, strategické plánovanie a udržateľný rozvoj, zosúladenie priorít s rozvojovým potenciálom regiónov a rozvoj priemyslu založeného na zelenej transformácii a vysokej pridanej hodnote, automatizácii, trhových službách, digitálnej ekonomike, inováciách a výskume a vývoji.

Priority prijatej stratégie regionálneho rozvoja SR sú:

- udržateľná konkurencieschopná, environmentálne a inovačne orientovaná ekonomika regiónov,
- zvýšenie kvality života a využitie prírodného a ľudského kapitálu,
- harmonizácia regionálneho a územného rozvoja.

Integrované rozvojové programy prepájajú Agendu 2030 a regionálny rozvoj a sú kľúčovým nástrojom naplnenia Agendy 2030 naprieč národnou, regionálnou a lokálnou úrovňou v nasledujúcej štruktúre:

- a) Ochrana a udržateľný rozvoj prírodných a ľudských zdrojov, ako aj kultúrneho potenciálu, tak aby boli zachované pre ďalšie generácie a mohli byť využívané na ďalší rozvoj spoločnosti.
- b) Premena hospodárstva SR do roku 2030 na konkurencieschopnú, inovačne orientovanú nízkouhlíkovú obehovú ekonomiku, ktorá bude efektívne zhodnocovať vzdelanie, ľudský 38 potenciál a zdroje a bude environmentálne aj sociálne udržateľná a odolná proti vonkajším aj vnútorným nepriaznivým vplyvom.
- c) Zefektívnenie a priblíženie správy verejných záležitostí občanom prostredníctvom vybudovania viacúrovňového integrovaného manažmentu rozvoja na národnej, regionálnej a miestnej úrovni²⁸. Zároveň je cieľom efektívne využívať územný potenciál regiónov.
- d) Zvýšenie kvality života pre všetky sociálne skupiny v jednotlivých strategicko-plánovacích regiónoch a zabezpečenie dostupnosti a kvality verejných služieb, práce a rovných príležitostí pre využitie potenciálu každého jednotlivca bez ohľadu na jeho sociálnoekonomické zázemie či znevýhodnenie.

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ PHSR 2023 – 2030

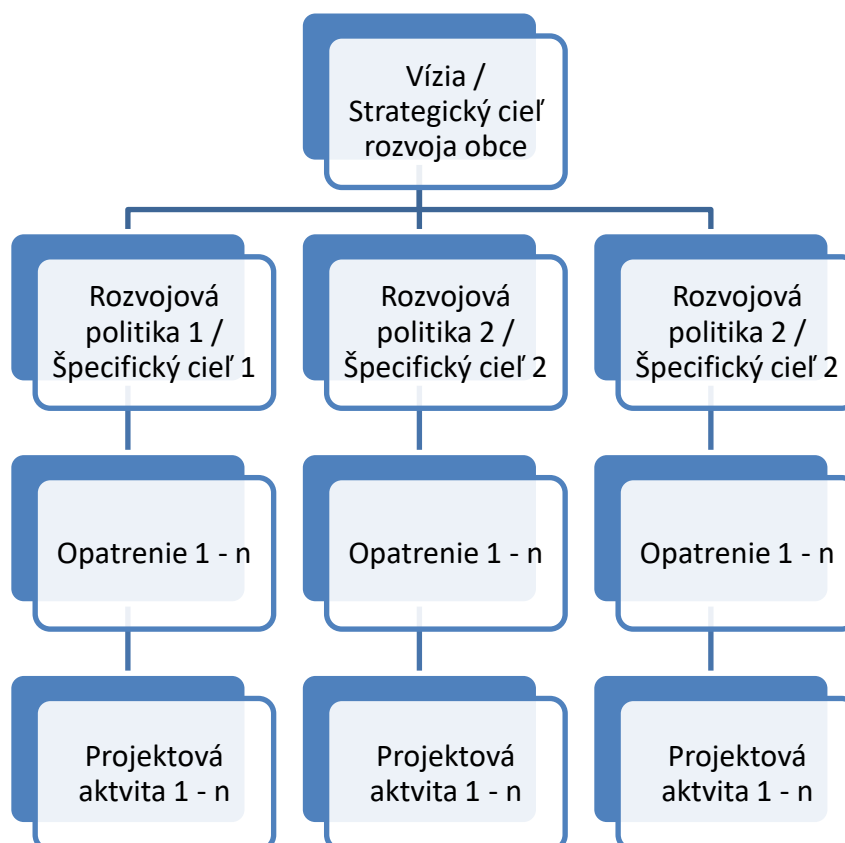
Programová (plánovacia) časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategického a špecifických cieľov, prostredníctvom opatrení hospodárskej, sociálnej a environmentálnej rozvojovej politiky. Opatrenia sú podrobnejšie členené na konkrétne projektové aktivity.

Programová časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projektové aktivity spadajúce pod prijaté rozvojové politiky.
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Programová časť je vyústením strategického plánovania. Zvolená rozvojová stratégia obce Habovka bude realizovaná prostredníctvom troch rozvojových politík, členených na opatrenia a konkrétne projektové aktivity.

Programová štruktúra:

3.1 Rozvojová stratégia obce Habovka v štruktúrovanej podobe

Vízia	„Habovka chce byť atraktívnou obcou, v ktorej obyvatelia budú žiť v upravenom a čistom prostredí s komplexne vybudovanou technickou a sociálnou infraštruktúrou a zachovanou duchovno-kultúrnou identitou. Bude vytvárať tie najlepšie podmienky pre rozvoj podnikateľského prostredia s dôrazom na rozvoj cestovného ruchu a tradičných odvetví využívajúcich potenciál územia a rešpektujúcich princípy trvalo udržateľného rozvoja, ochrany prírody a krajiny. Svojim občanom bude poskytovať dostatok pracovných príležitostí, možností bývania a seberealizácie ako aj kultúrneho a športového využitia.“		
Strategický cieľ rozvoja obce	Zvýšiť konkurencieschopnosť obce v oblasti kvality života, rozvoja podnikania a ochrany životného prostredia.		
Uplatňované rozvojové politiky	1. Hospodárska rozvojová politika	2. Sociálna rozvojová politika	3. Environmentálna rozvojová politika
Špecifické ciele rozvoja obce	<i>Moderná a bezpečná infraštruktúra, energetická bezpečnosť a inovácie, cestovný ruch a rozvoj podnikania</i>	<i>Rozvinutá komunitná sociálna starostlivosť, zdravotná starostlivosť, pracovné príležitosti, školská a športová infraštruktúra, služby pre rodiny, voľný čas</i>	<i>Ochrana klímy, rozvoj odpadového hospodárstva, znižovanie energetickej náročnosti, ochrana prírody a biodiverzity, zvyšovanie environmentálneho povedomia a predchádzanie vzniku katastrof</i>
Opatrenia prijatých politík na naplňovanie stanovených špecifických cieľov	1.1) Dobudovanie, modernizácia a rozširovanie dopravného systému obce, opatrenia na zvýšenie bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov 1.2) Vytváranie podmienok pre rozvoj podnikateľského prostredia založeného na využívaní endogénnych zdrojov územia s ohľadom na tvorbu pracovných miest, podpora tradičných odvetví	2.1) Podpora rozširovania a modernizácie školskej a predškolskej infraštruktúry vrátane materiálno-technického zabezpečenia vzdelávacieho procesu a zavádzania inovácií do vzdelávacích programov. 2.2) Podpora rozširovania a modernizácie sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry obce s cieľom poskytovať komplexnú starostlivosť s dôrazom na potreby komunity.	3.1) Realizácia projektov protipovodňovej ochrany obce, rozširovanie a modernizácia infraštruktúry zásobovania vodou a nakladania s odpadovou vodou. 3.2) Skvalitňovanie a rozširovanie systému separovaného zberu vrátane zavádzania nových technológií a postupov v oblasti odpadového hospodárstva, odstraňovanie environmentálnych záťaží a nelegálnych skládok

	<p>a cestovného ruchu.</p> <p>1.3) Podpora rozvoja informačnej spoločnosti a efektívnej verejnej správy</p> <p>1.4) Zvyšovanie energetickej bezpečnosti a nezávislosti obce, zavádzanie inovácií a inteligentných riešení na všetkých úrovniach.</p> <p>1.5) Rozvoj regionálnej, národnej a medzinárodnej spolupráce</p> <p>1.6) Obnova a modernizácia kultúrnych a historických pamiatok, pietnych miest</p>	<p>2.3) Vytváranie podmienok pre zvyšovanie kvality ľudských zdrojov pre trh práce s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny obyvateľov</p> <p>2.4) Podpora rozširovania a modernizácie bytového a domového fondu v obci</p> <p>2.5) Vytváranie podmienok pre rozvoj kultúry, športu, voľnočasových aktivít pre obyvateľov a návštevníkov obce s osobitným zreteľom na deti a mládež</p>	<p>3.3) Tvorba a úprava verejných priestranstiev a parkov, zachovávanie prírodných ekosystémov, ochrana biodiverzity, rozvoj zelenej a modrej infraštruktúry</p> <p>3.4) Podpora a realizácia projektov na zníženie emisií z dopravy, znižovanie energetickej náročnosti a využívanie obnoviteľných zdrojov energie</p> <p>3.5) Zvyšovanie environmentálneho povedomia</p>
--	---	--	--

3.2 Prehľad opatrení a projektových aktivít podľa oblastí

Politika	Opatrenie	Projektová aktivita
Hospodárska rozvojová politika	1.1 Dobudovanie, modernizácia a rozširovanie dopravného systému obce, opatrenia na zvýšenie bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov	1.1.1 Rozširovanie a skvalitňovanie siete bezpečnostných chodníkov pre chodcov
		1.1.2 Oprava, údržba a rozširovanie miestnych komunikácií
		1.1.3 Výstavba nových a obnova existujúcich mostov a lávok
		1.1.4 Budovanie parkovísk v obci najmä v blízkosti objektov poskytujúcich verejné služby
		1.1.5 Modernizácia a rozširovanie siete verejného osvetlenia, využívanie inteligentných nástrojov správy verejného osvetlenia
		1.1.6 Skvalitnenie systému dopravného značenia s dôrazom na zvyšovanie bezpečnosti účastníkov cestnej premávky vrátane budovania inteligentných prechodov pre chodcov
		1.1.7 Komplexná rekonštrukcia cestných komunikácií prechádzajúcich obcou
		1.1.8 Modernizácia a rozširovanie siete obecného rozhlasu, využívanie moderných komunikačných prostriedkov pri informovaní občanov
	1.2 Vytváranie podmienok pre rozvoj podnikateľského prostredia založeného na využívaní endogénnych zdrojov územia s ohľadom na tvorbu pracovných miest, podpora tradičných odvetví a cestovného ruchu.	1.2.1 Realizácia projektov jednoduchých / komplexných pozemkových úprav
1.2.2 Sprístupňovanie nevyužívaných budov / lokalít / zón pre rozvoj MSP		
1.2.3 Propagácia podnikateľov v rámci aktivít propagujúcich obec doma i v zahraničí, tvorba propagačných materiálov propagujúcich obec ako vidiecku turistickú destináciu		
1.2.4 Budovanie siete cyklotrás vrátane súvisiacej infraštruktúry		
1.2.5 Vytváranie ponuky tematických turistických trás		
1.2.6 Budovanie náučných a poznávacích chodníkov		
1.2.7 Rozvoj spolupráce s miestnymi podnikmi v oblasti služieb cestovného ruchu		
1.3 Podpora rozvoja informačnej spoločnosti a efektívnej verejnej správy	1.3.1 Budovanie kamerového a monitorovacieho systému obce	
	1.3.2 Digitalizácia agendy obecného úradu, modernizácia komunikačných kanálov a informačných systémov.	
	1.3.3 Budovanie siete verejne prístupných internetových bodov	

	1.3.4	Tvorba rozvojových koncepcií a stratégií ako nástroja riadenia rozvoja obce vrátane územno-plánovacej dokumentácie
	1.3.5	Podpora rozvoja elektronických služieb vrátane bankových služieb pre občanov.
1.4 Zvyšovanie energetickej bezpečnosti a nezávislosti obce, zavádzanie inovácií a inteligentných riešení na všetkých úrovniach.	1.4.1	Realizácia opatrení na zvyšovanie podielu energie z obnoviteľných zdrojov a znižovanie energetickej závislosti
	1.4.2	Zavádzanie nástrojov energetickeho manažmentu vrátane inštalácie inteligentných monitorovacích systémov spotreby energií v zariadeniach v správe obce a jej organizácií
	1.4.3	Podpora aktivít projektov spolupráce verejného a súkromného v oblasti zavádzania inovácií do výroby a služieb
	1.4.4	Budovanie siete elektronabíjačiek pre automobily a bicykle, kolobežky
1.5 Rozvoj regionálnej, národnej a medzinárodnej spolupráce	1.5.1	Organizovanie spoločných kultúrnych a športových aktivít, výmenných pobytov a spoločných podujatí v rámci regionálnej, národnej a medzinárodnej spolupráce
	1.5.2	Prezentácia obce, spolkov a združení, podnikateľských subjektov pôsobiacich v obci na kultúrnych podujatiach v partnerských obciach a regiónoch
	1.5.3	Zintenzívnenie spolupráce na úrovni partnerských obcí a ďalší rozvoj partnerskej spolupráce
	1.5.4	Realizácia partnerských projektov národnej a medzinárodnej spolupráce
1.6 Obnova a modernizácia kultúrnych a historických pamiatok, pietnych miest	1.6.1	Obnova kultúrnych a historických cenných pamiatok na území obce
	1.6.2	Podrobné zmapovanie a evidencia kultúrnych, prírodných a technických pamiatok na území obce
	1.6.3	Zlepšenie propagácie a zvyšovanie informovanosti o pamiatkach nachádzajúcich sa na území obce
	1.6.4	Modernizácia Domu smútku vrátane vnútorného vybavenia a modernizácia vonkajšieho vybavenia cintorína a rozšírenie cintorína

Politika	Opatrenie	Projektová aktivita
Sociálna rozvojová politika	2.1 Podpora rozširovania a modernizácie školskej a predškolskej infraštruktúry vrátane materiálno-technického zabezpečenia vzdelávacieho procesu a zavádzania inovácií do vzdelávacích programov.	2.1.1 Vytvorenie kapacít jaslí
		2.1.2 Modernizácia a rozšírenie objektov a areálov materských a základných škôl vrátane vnútorného vybavenia
		2.1.3 Modernizácia a rozšírenie telocvične vrátane jej vnútorného vybavenia
		2.1.4 Vytváranie zelených oáz pri školských areáloch, modernizácia školských areálov s dôrazom na bezpečnosť detí a opatrenia v oblasti ochrany klímy
		2.1.5 Podpora projektov zameraných na modernizáciu a dopĺňovanie učebných pomôcok a nástrojov pre oblasť prírodných, technických vied, vytváranie špecializovaných učební
		2.1.6 Podpora aktivít a programov celoživotného vzdelávania
	2.2 Podpora rozširovania a modernizácie sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry obce s cieľom poskytovať komplexnú starostlivosť s dôrazom na potreby komunity.	2.2.1 Rozširovať ponuku komunitných sociálnych služieb pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva
		2.2.2 Budovanie sociálnych bytov pre začínajúce rodiny, neúplné rodiny, rodiny zo sociálne znevýhodneného prostredia, mladých ľudí
		2.2.3 Vytváranie podmienok pre vzájomnú integráciu seniorov a detí
		2.2.4 Podporovať vytváranie nových služieb zameraných na predchádzanie/zamedzenie vzniku sociálneho vylúčenia s osobitným zreteľom na mládež
		2.2.5 Pokračovanie v modernizácii budovy zdravotného strediska a jej okolia vrátane modernizácie a dopĺňovania vnútorného vybavenia (alt. Výstavba novej budovy zdravotného strediska)
		2.2.6 Rozširovanie služieb zdravotných ambulancií
	2.3 Vytváranie podmienok pre zvyšovanie kvality ľudských zdrojov pre trh práce s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny obyvateľov	2.3.1 Zriaďovanie chránených dielní a chránených pracovísk zamestnávajúcich znevýhodnené osoby
		2.3.2 Využívanie aktívnych opatrení trhu práce pre zamestnávanie ÚoZ s osobitným zreteľom na zamestnávanie znevýhodnených ÚoZ
		2.3.3 Podpora realizácie projektov zameraných na zosúladenie rodinného a pracovného života
		2.3.4 Vytváranie sociálnych podnikov so zamestnávaním znevýhodnených osôb
	2.4 Podpora rozširovania a modernizácie bytového a domového fondu v obci	2.4.1 Budovanie verejnej infraštruktúry v lokalitách pre IBV vrátane verejného osvetlenia, rozhlasu, optickej siete a pod.

		2.4.2 Realizácia projektov Jednoduchých pozemkových úprav, podpora realizácie projektu Komplexných pozemkových úprav.
		2.4.3 Podpora nájomného bývania, rozširovanie bytového fondu a budovanie sociálnych nájomných bytov.
	2.5 Vytváranie podmienok pre rozvoj kultúry, športu, voľnočasových aktivít pre obyvateľov a návštevníkov obce s osobitným zreteľom na deti a mládež	2.5.1 Budovanie vonkajších ihrísk a zón pre aktívne trávenie voľného času (workout, vonkajšie fitness, pumptrack, lezecká stena, adrenalínové športy a pod.)
		2.5.2 Realizácia vlastného grantového programu na podporu aktivít mladých
		2.5.3 Zlepšovanie materiálno-technického vybavenia pre organizáciu kultúrnych podujatí v obci
		2.5.4 Budovanie detských a športových ihrísk
		2.5.5 Modernizácia vnútorného vybavenia Kultúrneho domu
		2.5.6 Vybudovanie stáleho pódia / amfiteátra pre organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí
		2.5.7 Dobudovanie, modernizácia a rozširovanie multifunkčného ihriska a spevnených plôch
		2.5.8 Budovanie tratí (chodníkov) pre bežecké aktivity (vrátane bežeckého lyžovania) v rámci katastra obce vrátane ich značenia a ostatného príslušenstva
		2.5.9 Rozširovanie siete existujúcich a budovanie nových náučných chodníkov a cyklotrás
		2.5.10 Zlepšenie a obstaranie materiálno-technického vybavenia Dobrovoľnému hasičskému zboru
		2.5.11 Budovanie multifunkčnej športovej haly
		2.5.12 Podpora kultúrnych a športových aktivít na území obce, organizovanie miestnych, regionálnych a medzinárodných podujatí
		2.5.13 Vytvorenie nových priestorov pre činnosť obecnej knižnice
		2.5.14 Aktualizácia obecnej monografie

Politika	Opatrenie	Projektová aktivita
Environmentálna rozvojová politika	3.1 Realizácia projektov protipovodňovej ochrany obce, rozširovanie a modernizácia infraštruktúry zásobovania vodou a nakladania s odpadovou vodou.	3.1.1 Realizácia protipovodňových opatrení v intraviláne a extraviláne obce 3.1.2 Rozširovanie a modernizácia existujúcej kanalizácie 3.1.3 Rozširovanie a modernizácia vodovodnej siete
	3.2 Skvalitňovanie a rozširovanie systému separovaného zberu vrátane zavádzania nových technológií a postupov v oblasti odpadového hospodárstva, odstraňovanie environmentálnych záťaží a nelegálnych skládok	3.2.1 Budovanie zberných miest na separovaný odpad 3.2.2 Realizácia opatrení na nakladanie s BRO 3.2.3 Zefektívňovanie zberu a separácie odpadu prostredníctvom dobudovania zberného dvora a obstarania modernej komunálnej techniky vrátane zberných nádob pre občanov a organizácie 3.2.4 Doplnenie a modernizácia komunálnej techniky obecnej prevádzky / sociálneho podniku 3.2.5 Odstraňovanie nelegálnych skládok na celom území katastra obce
	3.3 Tvorba a úprava verejných priestranstiev a parkov, zachovávanie prírodných ekosystémov, ochrana biodiverzity, rozvoj zelenej a modrej infraštruktúry	3.3.1 Revitalizácia a údržba verejnej zelene v centre obce a jej okolí 3.3.2 Úprava prírodných lokalít s využitím pre trávenie voľného času obyvateľov a návštevníkov obce 3.3.3 Realizácia opatrení na ochranu a zlepšenie stavu biotopov, prírodných ekosystémov a biodiverzity 3.3.4 Realizácia opatrení na zmiernenie negatívnych dôsledkov zmeny klímy prostredníctvom budovania zelených striech a stien, kvetinových záhonov, zariadení na zachytávanie vody v krajine, racionálne využívanie dažďovej vody pri starostlivosti o verejnú zeleň a pod.
	3.4 Podpora a realizácia projektov na zníženie emisií z dopravy, znižovanie energetickej náročnosti a využívanie obnoviteľných zdrojov energie	3.4.1 Realizácia projektov znižovania energetickej náročnosti verejných objektov vrátane zmien palivovej základne s využitím obnoviteľných zdrojov energie 3.4.2 Podpora projektov zatepľovania bytových a rodinných domov vrátane zvyšovania podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie v rodinných a bytových 3.4.3 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie vo verejných budovách a objektoch slúžiacich na podnikateľské účely

		3.4.4	Realizácia projektov na podporu elektromobility vrátane budovania nabíjajúcich bodov pre elektromobily, elektrobicykle, elektrokolobežky	
		3.4.5	Zavádzanie inteligentných riešení pre účely optimalizácie a znižovania spotreby energií vo verejných budovách, bytových domoch a ostatných objektoch v správe obce a jej organizácií	
	3.5	Zvyšovanie environmentálneho povedomia	3.5.1	Realizácia informačných aktivít a kampaní v oblasti separovaného zberu a nakladania s BRO
			3.5.2	Zvyšovanie povedomia obyvateľov o možnostiach znižovania energetickej náročnosti domov a bytov, využívania energie z obnoviteľných zdrojov
			3.5.3	Realizácia informačných aktivít v oblasti rozvoja elektromobility
		3.5.4	Podpora informačných a vzdelávacích programov v oblasti ochrany prírody a krajiny, zlepšovania stavu biodiverzity a znižovania negatívnych dopadov ľudskej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia.	

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť PHSR Habovka 2023 – 2030 je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia PHSR, systém jeho monitorovania a hodnotenia, plnenia na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram jeho realizácie formou akčných plánov.

4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR

Podstatná časť zodpovednosti za prípravu, implementáciu, monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu PHSR prislúcha obecnému úradu, jeho pracovníkom, poslancom a členom komisií obecného zastupiteľstva.

Garant PHSR – zodpovedný za koordináciu implementácie PHSR a akčného plánu, hodnotenie a aktualizáciu rozvojových politík (hospodárskej, sociálnej, environmentálnej). Podporuje vznik projektových tímov na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít. Spoločne s koordinátorom PHSR pripravuje a zavádza procesy nevyhnutné na realizáciu, monitorovanie a vyhodnocovanie PHSR a akčného plánu.

Zodpovedný: starosta obce

Odborný garant rozvojových politík/prioritných oblastí (hospodárskej, sociálnej a environmentálnej) – zodpovedný za monitorovanie a hodnotenie naplňovania cieľov rozvojových politík a ich aktualizáciu. Úzko spolupracuje s koordinátorom PHSR pri aktualizácii akčného plánu, zabezpečuje kontrolu súladu aktivít akčného plánu a zvolených prioritných a strategického cieľa.

Zodpovedný: Komisia obecného zastupiteľstva

Koordinátor PHSR – na pokyn garanta PHSR vedie a kontroluje proces realizácie, monitorovania a hodnotenia PHSR a akčného plánu. Dbá na dodržiavanie termínov plnenia PHSR, pripravuje štruktúru a obsah monitorovacích a hodnotiacich správ. Pripravuje stretnutia odborných pracovných skupín, koordinuje aktualizáciu akčného plánu. Zabezpečuje aktivity komunikačného plánu realizácie PHSR.

Zodpovedný: OcÚ Habovka

4.2 Systém monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR

Monitorovanie, hodnotenie a následná aktualizácia PHSR je dôležitou súčasťou jeho realizácie. Umožňuje identifikovať a vyhodnotiť stupeň naplňovania zvolených cieľov prostredníctvom realizácie opatrení a aktivít, resp. projektov. Na základe pravidelne vyhodnocovaných indikátorov „úspešnosti“ naplňovania stratégie riadiaci tím v prípade potreby uskutočňuje jej aktualizáciu. Na základe výsledkov monitorovania a hodnotenia sa však každoročne uskutočňuje aktualizácia akčného plánu PHSR vo väzbe na programový rozpočet obce.

1. Monitorovanie plnenia akčného plánu

- **Popis:** samospráva raz ročne získa a spracuje pripomienky úradu, poslancov a verejnosti. Monitorovanie predstavuje pravidelné sledovanie ukazovateľov akčného plánu. Výsledkom je monitorovacia správa akčného plánu.

- **Termín vykonania:** k 30.6. príslušného roka
- **Zodpovednosť:** koordinátor PHSR
- **Zdroje informácií a údajov:** OcÚ
- **Výstup:** monitorovacia správa PHSR

2. Hodnotenie plnenia strategického plánu PHSR

- **Popis:** samospráva vyhodnotí dosiahnuté výsledky a dosahy realizovaných opatrení k 31.12. predchádzajúceho roka. Hodnotenie strategického plánu je činnosť, ktorá na základe monitorovania pomenováva vplyvy jednotlivých častí strategického plánu pre rozvoj územia a jeho ľudí.
- **Termín vykonania:** k 31.3. príslušného roka za predchádzajúci rok (t.j. k 31.12.)
- **Zodpovednosť:** koordinátor PHSR
- **Zdroje informácií a údajov:** monitorovacia správa akčného plánu
- **Výstup:** Hodnotiaca správa plnenia strategického plánu PHSR s návrhmi na aktualizáciu stratégie (v prípade potreby)
- **Postup:** na základe výsledkov monitoringu akčného plánu sa každoročne k 31.3. vypracuje hodnotiaca správa za predchádzajúci rok. Následne je táto správa prerokovaná na zasadnutí obecného zastupiteľstva. Prerokovaná a schválená hodnotiaca správa sa každoročne k 31.5. zasiela VÚC Žilina.

3. Aktualizácia PHSR

- **Popis:** samospráva na základe podkladov z monitorovacích a hodnotiacich správ uskutoční aktualizáciu PHSR v intervale 3 – 4 roky. Aktualizácia sa uskutoční na základe zozbieraných podnetov a požiadaviek obecného úradu, odborných pracovných skupín, poslancov, občanov a ostatných sociálnoekonomických partnerov. Verejnosť bude informovaná prostredníctvom web stránky.
- **Zodpovednosť:** Koordinátor PHSR.

Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2023 - 2030		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2026	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHSR a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	-	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť v hodnotiacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Tematické hodnotenie časti PHSR	-	pri značnom odklone od stanovených cieľov
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	-	pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	-	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu obce, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu a pod.

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2023 - 2030

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Hodnotenie plnenia strategického plánu PHSR	k 31.3.2025	Pravidelné ročné hodnotenie. Každoročne k 31.3. za predchádzajúci kalendárny rok (k 31.12.). Hodnotiaca správa je zasielaná do 31.5. na VÚC Žilina
Monitorovanie akčného plánu	k 30.6.2025	Pravidelné plánované monitorovanie

4.3 Komunikačná stratégia PHSR

Komunikačná stratégia sa zameriava na internú, ako aj externú komunikáciu. Zvolená komunikačná stratégia sa zameriava na získavanie zainteresovaných skupín pre realizáciu PHSR. Cieľové skupiny komunikačnej stratégie:

- Obyvatelia obce,
- Poslanci ,
- Zamestnanci OcÚ, organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce,
- Sociálnoekonomickí partneri,
- Odborné pracovné skupiny/komisie,
- Zástupcovia súkromného a neziskového sektora.

Základným princípom komunikačnej stratégie je pravidelné a komplexné poskytovanie informácií cieľovým skupinám o príprave, realizácii, hodnotení ako aj aktualizácii PHSR. Medzi základné komunikačné nástroje obce patrí:

- Webová stránka (www.habovka.sk),
- Úradná tabuľa,
- Miestny rozhlas,
- Tlačoviny,
- Rokovanie obecného zastupiteľstva.

5. FINANČNÁ ČASŤ

Financovanie opatrení, resp. aktivít a projektov obsiahnutých v strategickom dokumente bude viaczdrojové. Prioritou obce je získať na ich realizáciu hlavne externé zdroje: fondy politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027, Plán obnovy a ostatné dotačné a grantové programy. Základné financovanie sa opiera o rozpočet obce, ktorý však nie je schopný financovať investične náročné projekty.

5.1 Hlavné externé zdroje financovania projektových aktivít

Plán obnovy

Plán obnovy je spoločnou reakciou krajín EÚ na silný pokles ekonomiky v dôsledku pandémie COVID - 19. Jeho hlavným cieľom je podporiť reformy a investície, ktoré Slovensku umožnia začať opäť dobiehať životnú úroveň priemeru EÚ. Plán obnovy je postavený na nasledujúcich piatich oblastiach:

1. **Zelená ekonomika** (obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra; obnova budov; udržateľná doprava; dekarbonizácia priemyslu; adaptácia na zmenu klímy)
2. **Vzdelávanie** (dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch; vzdelávanie pre 21. storočie; zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl)
3. **Veda, výskum, inovácia** (efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja, inovácie a digitálnej ekonomiky; lákanie a udržanie talentov)
4. **Zdravie** (moderná a dostupná zdravotnícka starostlivosť; humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie; dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť)
5. **Efektívna verejná správa a digitalizácia** (zlepšenie podnikateľského prostredia; reforma justície; boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva; zdravé verejné financie; digitálne Slovensko (štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)

OBLASŤ	KOMPONENT / INVESTÍCIA	PLÁNOVANÁ ALOKÁCIA
ZELENÁ EKONOMIKA	Komponent: Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra <i>Podporované investície:</i> <ul style="list-style-type: none">• Investície do výstavby nových zdrojov elektriny z OZE• Investície do modernizácie existujúcich zdrojov elektriny z OZE• Investície do zvyšovania flexibility energetických sústav pre vyššiu integráciu OZE	232 mil. eur
	Komponent: Obnova budov <i>Podporované investície:</i> <ul style="list-style-type: none">• Zlepšenie energetickej hospodárnosti rodinných domov• Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov	741 mil. eur

OBLASŤ	KOMPONENT / INVESTÍCIA	PLÁNOVANÁ ALOKÁCIA
	Komponent: Udržateľná doprava Podporované investície: <ul style="list-style-type: none">Rozvoj infraštruktúry nízkouhlíkovej dopravyPodpora ekologickej osobnej dopravyRozvoj intermodálnej nákladnej dopravyPodpora budovania infraštruktúry pre alternatívne pohony	801 mil. eur
	Komponent: Dekarbonizácia priemyslu Podporované investície: <ul style="list-style-type: none">Dekarbonizácia priemysluZabezpečenie fungovania procesov Slovenskej inšpekcie životného prostredia naviazaných na dekarbonizáciu	368 mil. eur
	Komponent: Adaptácia na zmenu klímy Podporované investície: <ul style="list-style-type: none">Adaptácia regiónov na klimatickú zmenu s dôrazom na ochranu prírody a rozvoj biodiverzity	159 mil. eur
VZDELÁVANIE	Komponent: Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch Podporované investície: <ul style="list-style-type: none">Debarierizácia školských budov na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému	210 mil. eur
	Komponent: Vzdelávanie pre 21. storočie Podporované investície: <ul style="list-style-type: none">Investície do digitalizácie v školáchDobudovanie školskej infraštruktúry	469 mil. eur
	Komponent: Zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl Podporované investície: <ul style="list-style-type: none">Investičná podpora pri strategickom rozvoji vysokých škôl	213 mil. eur
VEDA, VÝSKUM, INOVÁCIE	Komponent: Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja, inovácií a digitálnej ekonomiky Podporované investície: <ul style="list-style-type: none">Podpora medzinárodnej spolupráce a zapájania sa do projektov Horizont Európa a Európsky inovačný a technologický inštitút	633 mil. eur

OBLASŤ	KOMPONENT / INVESTÍCIA	PLÁNOVANÁ ALOKÁCIA
	<ul style="list-style-type: none">Podpora spolupráce firiem, akademického sektora a organizácií výskumu a vývojaExcelentná vedaVýskum a inovácie pre dekarbonizáciu ekonomikyVýskum a inovácie pre digitalizáciu ekonomikyFinančné nástroje na podporu inováciíIT podpora jednotného grantového systému výskumu a vývoja	
	<p>Komponent: Lákanie a udržanie talentov Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none">Podporné nástroje a asistencia pre navrátilcov, vysokokvalifikovaných zamestnancov z tretích krajín a ich rodinných príslušníkov a zahraničných vysokoškolských študentov študujúcich na SlovenskuPosilnenie vzťahov s diaspórou, podpora Slovak Global Network a ďalších iniciatívŠtipendiá pre talentovaných domácich a zahraničných študentovPodpora internacionalizácie v akademickom prostredí	106 mil. eur
ZDRAVIE	<p>Komponent: Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none">Projektová príprava a projektové riadenie investíciíNová sieť nemocníc – výstavba, rekonštrukcie a vybavenieDigitalizácia v zdravotníctveVýstavba a obnova staníc záchranej zdravotnej službyObnova vozového parku záchranej zdravotnej službyPodpora otvárania nových ambulancií primárnej starostlivosti v nedostatkových oblastiach	1 163 mil. eur
	<p>Komponent: Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none">Vytvorenie detenčných zariadeníVybudovanie psycho-sociálnych centierDoplnenie siete psychiatrických stacionárovVybudovanie špecializovaných centier pre poruchy autistického spektraVykonanie prvej epidemiologickej štúdie v oblasti duševných porúchZriadenie fondu psychodiagnostických metódHumanizácia oddelení v ústavnej starostlivosti	105 mil. eur

OBLASŤ	KOMPONENT / INVESTÍCIA	PLÁNOVANÁ ALOKÁCIA
	<ul style="list-style-type: none"> • Obnova materiálno-technického vybavenia pre vykonávanie štandardných postupov • Vzdelávanie odborníkov v rezorte a mimo rezortu zdravotníctva • Národná linka podpory duševného zdravia 	
	<p>Komponent: Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť</p> <p>Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti • Rozšírenie a obnova kapacít následnej a ošetrovateľskej starostlivosti • Rozšírenie a obnova kapacít paliatívnej starostlivosti 	265 mil. eur
EFEKTÍVNA VEREJNÁ SPRÁVA A DIGITALIZÁCIA	<p>Komponent: Zlepšenie podnikateľského prostredia</p> <p>Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investície spojené s opatreniami na zníženia regulačného zaťaženia podnikania • Digitalizácia procesov insolvenčného konania • Profesionalizácia vo verejnom obstarávaní 	11 mil. eur
	<p>Komponent: Reforma justície</p> <p>Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investície do budov a reorganizácie súdov (reforma súdnej mapy) • Podporné nástroje reformy súdnej mapy - digitalizácia nástrojov, modernizácia IT vybavenia a analytické kapacity 	255 mil. eur
	<p>Komponent: Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva</p> <p>Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zefektívnenie boja proti korupcii a praniu špinavých peňazí • Modernizácia a budovanie odborných kapacít Policajného zboru • Modernizácia hasičského a záchranného systému • Posilnenie administratívnych kapacít na rôznych úrovniach verejnej správy 	229 mil. eur
	<p>Komponent: Zdravé verejné financie</p>	0 mil. eur

OBLASŤ	KOMPONENT / INVESTÍCIA	PLÁNOVANÁ ALOKÁCIA
	<p>Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none">• Lepšie služby pre občanov a podnikateľov• Digitálna transformácia poskytovania služieb verejnej správy• Zapojenie sa do cezhraničných európskych projektov vedúcich k budovaniu digitálnej ekonomiky• Podpora projektov zameraných na vývoj a aplikáciu top digitálnych technológií• Granty so zjednodušenou administratívou – Hackathony• Posilnenie preventívnych opatrení, zvýšenie rýchlosti detekcie a riešenia incidentov IT vo verejnej správe• Rekonštrukcia a dobudovanie zabezpečených priestorov kritickej infraštruktúry IT vo verejnej správe• Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a distribúcia senior tabletov	
	Komponent: Digitálne Slovensko (Štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)	615 mil. eur

Operačný program Slovensko 2021 – 2027

Celková alokácia Programu Slovensko na programové obdobie 2021 - 2027 činí **12,59 mld.** eur, ktorá je v programe rozdelená v rámci piatich cieľov politik a ich jednotlivých priorít. Najväčšia alokácia presahujúca 2 mld. eur je pridelená na prioritu Dopava (2,18 mld. eur) a prioritu Životné prostredie (2,12 mld. eur).

- v rámci cieľa 1 „**Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa**“ - **vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT**, prostredníctvom investícií na rozvoj vedy, výskumu, budovanie inteligentných miest a regiónov, digitálne riešenia pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy, rozvoj malého a stredného podnikania, rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie a zvyšovanie digitálnej pripojiteľnosti:
 - *1P1: Veda, výskum a inovácie:* 1 778 050 000 €
 - *1P2: Digitálna pripojiteľnosť:* 112 100 000 €
- v rámci cieľa 2 „**Zelenšia, nízkouhlíková Európa**“ - **prechod z ekologickejšieho, nízkouhlíkového hospodárstva na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka a odolnú Európu vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmiernovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility**, prostredníctvom investícií na zlepšenie energetickej efektívnosti, OZE, dostupnosť pitnej vody a dobudovanie kanalizácie, zlepšenie odpadového hospodárstva, podporu mestskej mobility vr. cyklodopravy, ochranu prírody;
 - *2P1: Energetická efektívnosť a dekarbonizácia:* 1 306 549 999 €
 - *2P2: Životné prostredie:* 2 030 497 280 €
 - *2P3: Udržateľná mestská mobilita:* 890 600 000 €

- v rámci cieľa 3 „Prepojenejšia Európa“ - **vdáka posilneniu mobility**, prostredníctvom investícií na dobudovanie diaľnic a rýchlostných ciest, modernizáciu železníc, vodnej infraštruktúry a zlepšenie regionálnej dostupnosti;
 - 3P1: Doprava: 1 999 903 170 €
- v rámci cieľa 4 „Sociálnejšia Európa“ - **sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv**, prostredníctvom investícií na podporu vzdelávania, zdravotníctva, trhu práce, sociálnych služieb;
 - 4P1: Adaptabilný a prístupný trh práce: 527 471 548 €
 - 4P2: Kvalitné inkluzívne vzdelávanie: 623 293 550 €
 - 4P3: Zručnosti pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu: 241 606 000 €
 - 4P4: Záruka pre mladých: 283 969 292 €
 - 4P5: Aktívne začlenenie a dostupné služby: 1 169 957 946 €
 - 4P6: Aktívne začlenenie rómskych komún: 269 000 000 €
 - 4P7: Sociálne inovácie a experimenty: 68 153 000 €
 - 4P8: Potravinová a materiálna deprivácia: 68 153 000 €
- v rámci cieľa 5 „Európa bližšie k občanom“ - **vdáka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív**, prostredníctvom investícií na podporu udržateľného cestovného ruchu, regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, zveľadenie kultúrneho dedičstva.
 - 5P1: Moderné regióny: 403 637 715 €

Program cezhraničnej spolupráce Interreg 2021 – 2027 Poľsko – Slovensko

Programová oblasť sa rozprestiera na oboch stranách Karpát. Horské oblasti predstavujú jedinečné bohatstvo pohraničia. Niekedy však obyvateľom pohraničia a turistom sťažujú rýchle a pohodlné cestovanie. Rozloha programovej oblasti je viac ako 39 tisíc km², z čoho sa takmer 60 % nachádza na poľskej strane. Na Slovensku programová oblasť zahŕňa – Žilinský samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj a okres Spišská Nová Ves v Košickom samosprávnom kraji. V roku 2018 dosiahol počet obyvateľov programovej oblasti takmer 5,2 milióna, z ktorých približne 70 % žilo na poľskej strane. V programovom období 2021 - 2027 bude riadiacim orgánom programu Ministerstvo fondov a regionálnej politiky Poľskej republiky. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (MIRRI SR) bude Národným orgánom. Celková alokácia EÚ na program bez financií na technickú pomoc činí 120 828 471 eur. Miera spolufinancovania bude 80 %.

Program sa sústreďí na štyri najdôležitejšie témy pre spoluprácu:

1. životné prostredie a prispôsobenie zmene klímy,
2. kultúrne a prírodné dedičstvo, udržateľný cestovný ruch,
3. cezhraničná mobilita,
4. spolupráca medzi inštitúciami a obyvateľmi pohraničia.

Tabuľka: Priority a špecifické ciele programu cezhraničnej spolupráce Interreg 2021 – 2027 Poľsko – Slovensko

Priorita	Špecifický cieľ	Vybrané typy aktivít
K prírode ohľaduplné a bezpečné pohraničia	Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof a odolnosti s prihliadnutím na	1. zmierňovanie negatívnych následkov zmeny klímy v cezhraničnom meradle vrátane živelných pohrôm, 2. zlepšenie spolupráce v oblasti krízového riadenia vrátane výmeny
Alokácia:		

24 830 251,00 €	ekosystémové prístupy	skúseností/spoločných školení záchranných zložiek/štandardizácie vybavenia záchranných zložiek na území pohraničia, 3. analýzy a stratégie zamerané na vypracovanie akčných plánov a pilotné riešenia, ktorých cieľom je predchádzať negatívnym následkom zmeny klímy v cezhraničnom meradle, najmä v podobe živelných pohrôm, 4. edukačno-propagačné aktivity zvyšujúce povedomie obyvateľov o aktivitách v oblasti adaptačných a mitigačných opatrení voči zmene klímy, ktoré sa budú realizovať výlučne ako doplnkové aktivity pre prvé tri typy aktivít.
	Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach a zníženie všetkých foriem znečistenia	1. ochrana a zlepšenie stavu území vzácnych z prírodného hľadiska, 2. predchádzanie šíreniu a výskytu invázných druhov, 3. analýzy, stratégie, pilotné riešenia v rámci spracovania akčných plánov na ochranu alebo tvorenie foriem ochrany prírody a zachovanie cezhraničných ekologických koridorov, 4. edukačno-informačné aktivity zamerané na zvýšenie verejného povedomia o biodiverzite (len ako doplnenie prvých troch typov aktivít).
Prepojenejšie pohraničie Alokácia: 23 005 741,00 €	Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility	1. zlepšenie kvality cestnej infraštruktúry cezhraničného charakteru so zohľadnením aspektov udržateľnej dopravy, 2. zlepšenie dostupnosti atraktivít cestovného ruchu s cezhraničným významom zavedením verejnej dopravy a/alebo ekologických dopravných prostriedkov.
Tvorivé a turisticky atraktívne pohraničie Alokácia: 62 649 562,00 €	Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie	1. podpora rozvoja cezhraničných konkurencieschopných/inovatívnych / integrovaných produktov/služieb/ponúk cestovného ruchu s cieľom zvýšiť úlohu kultúry a cestovného ruchu v hospodárskom rozvoji a sociálnom začlenení, 2. zachovanie, sprístupnenie a propagácia hmotného a nehmotného kultúrneho a prírodného dedičstva s cezhraničným významom, 3. tvorba systémov informácie a propagácie cestovného ruchu popularizujúcich PO ako atraktívnu destináciu cestovného ruchu, 4. tvorba ľudského kapitálu a zlepšovanie

		informovanosti predovšetkým propagáciou riešení z oblasti udržateľného cestovného ruchu a požiadaviek Európskej zelenej dohody (vrátane Nového európskeho Bauhausu) a digitálnych zručností.
Spolupráca medzi inštitúciami a obyvateľmi pohraničia Alokácia: 62 649 562,00 €	Posilňovanie inštitucionálnej kapacity orgánov verejnej moci, najmä tých, ktoré sú oprávnené riadiť osobitné územie, ako aj zainteresovaných strán	<ol style="list-style-type: none">1. budovanie inštitucionálnych kapacít verejných inštitúcií,2. posilňovanie spolupráce a kapacít inštitúcií ponúkajúcich služby v pohraničí,3. cezhraničné analýzy, stratégie a akčné plány.
	Budovanie vzájomnej dôvery, najmä propagáciou akcií typu „ľudia ľuďom“	<ol style="list-style-type: none">1. podpora spolupráce pre budovanie cezhraničných partnerstiev,2. podpora miestnych cezhraničných iniciatív vyvíjaných pre zlepšenie kvality života v pohraničí,3. posilňovanie cezhraničnej integrácie a budovanie spoločnej identity obyvateľov pohraničia,4. výmena dobrej praxe, propagácia spolupráce zameranej na spoločné riešenia v oblasti životného prostredia a nízkouhlíkového hospodárstva,5. zvyšovanie povedomia a propagácia proekologického správania obyvateľov pohraničia.

Program cezhraničnej spolupráce Interreg 2021 – 2027 Slovensko – Česko

Programovou oblasťou sú na Slovensku regióny NUTS III Trnavský samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj a Žilinský samosprávny kraj, v Českej republike Juhomoravský kraj, Zlínsky kraj a Moravskosliezsky kraj. V programovom období 2021 - 2027 bude program riadiť Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (MIRRI SR), ktoré pôsobí ako riadiaci orgán a Spoločný technický sekretariát v úzkej spolupráci so zástupcami oboch členských štátov. Celková alokácia EÚ na program (bez financií na technickú pomoc) činí 79 741 680 eur. Miera spolufinancovania bude 80 %.

Kľúčové problémy, na ktoré sa program zameria, sú:

- Životné prostredie o manažment katastrof
 - prispôsobenie ekosystémov na klimatické zmeny
 - zachovanie a obnova biodiverzity
 - znižovanie znečistenia
- Vzdelávanie

- výmena vedomostí, skúseností, odborných poznatkov a dobrej praxe medzi vzdelávacími inštitúciami na všetkých stupňoch vzdelávania od predprimárneho až po vysoké školstvo
- Kultúra a cestovný ruch
 - zachovanie a obnova kultúrneho a prírodného dedičstva
 - produkty cestovného ruchu a ich propagácia
- Inštitucionálna spolupráca
 - spolupráca verejnej správy a spolupracujúcich subjektov na oboch stranách prihraničného územia
- Miestne iniciatívy – Fond malých projektov
 - vytváranie nových a upevňovanie existujúcich partnerstiev, sietí a cezhraničných štruktúr vrátane činností zameraných na voľnočasové a záujmové aktivity

Tabuľka: Priority a špecifické ciele programu cezhraničnej spolupráce Interreg 2021 - 2027 Slovensko – Česko

Priorita	Špecifický cieľ	Vybrané typy aktivít
Životné prostredie Alokácia: 19 935 420,00 €	Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof a odolnosti s prihliadnutím na ekosystémové prístupy	<ol style="list-style-type: none">1. Zber a výmena dát, informácií a skúseností2. Realizácia spoločných stratégií a akčných plánov3. Zvyšovanie povedomia o zmierňovaní a prispôsobovaní sa zmene klímy
	Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach a zníženie všetkých foriem znečistenia	<ol style="list-style-type: none">1. Zber a výmena dát, informácií a skúseností2. Realizácia spoločných stratégií a akčných plánov3. Osvetové aktivity o potrebe zachovania biodiverzity
Vzdelávanie Alokácia: 7 176 751,00 €	Zlepšenie rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu	<ol style="list-style-type: none">1. Výmena vedomostí, skúseností, odborných poznatkov a dobrej praxe medzi vzdelávacími inštitúciami na všetkých stupňoch vzdelávania od predprimárneho až po vysoké školstvo
Kultúra a cestovný ruch Alokácia:	Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja,	<ol style="list-style-type: none">1. Zachovanie a obnova kultúrneho a prírodného dedičstva2. Spolupráca a výmena skúseností pri vytváraní a propagácii komplexných

Priorita	Špecifický cieľ	Vybrané typy aktivít
43 060 507,00 €	sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie	produktov cestovného ruchu
Inštitucionálna spolupráca Alokácia: 4 784 501,00 €	Zvyšovanie efektivity verejnej správy podporou právnej a administratívnej spolupráce a spolupráce medzi občanmi, aktérmi občianskej spoločnosti a inštitúciami, najmä s ohľadom na riešenie právnych a iných prekážok v pohraničných regiónoch	1. Spolupráca verejnej správy a spolupracujúcich subjektov na oboch stranách prihraničného územia
Miestne iniciatívy Alokácia: 4 784 501,00 €	Budovanie vzájomnej dôvery, najmä propagáciou akcií typu „ľudia ľuďom“	1. Vytváranie nových a upevňovanie existujúcich partnerstiev, sietí a cezhraničných štruktúr vrátane činností zameraných na voľnočasové a záujmové aktivity

ZÁVER

Formulár - Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<ul style="list-style-type: none">• Názov: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Habovka na roky 2023 - 2030• Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, spolu s územným plánom, je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie.
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none">• Forma spracovania: Kombinácia (spolupráca interných zamestnancov s externou firmou)• Externá odborná spolupráca: Agentúra pre regionálny rozvoj SEVER• Obdobie spracovania: jún 2023 – február 2024• Riadiaci tím:<ul style="list-style-type: none">• Garant: JUDr. Alojz Lajčín, starosta obce Habovka• Zástupca spracovávateľa: Ing. Michal Strnál, riaditeľ agentúry• Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou: verejná prezentácia PHSR, zverejnenie na webovej stránke, realizácia dotazníkového prieskumu
Prerokovanie	<ul style="list-style-type: none">• Prerokovanie v orgánoch samosprávy: komisie obecného zastupiteľstva• Verejné pripomienkovanie: webová stránka obce; formou elektronickej komunikácie
Schválenie	<ul style="list-style-type: none">• Návrh uznesenia: Obecné zastupiteľstvo obce Habovka schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Habovka na roky 2023 – 2030• Dátum schválenia obecným zastupiteľstvom:• Pečiatka a podpis hlavného garanta:

AKČNÝ PLÁN OBCE HABOVKA

P.č.	Zameranie projektu (názov vystihujúci zámer)	Predpokladaný termín realizácie (od – do)	Predpokladané náklady
1.	Vybudovanie cyklochodníka Habovka – Zverovka - Oravice + doplnková infraštruktúra	2025 - 2030	750 000 €
2.	Rozšírenie inžinierskych sietí a miestnych komunikácií v časti Úboč, Kubáňovka, Lazy	2024 - 2030	1 500 000 €
3.	Vybudovanie stálej expozície miestneho ľudového domu	2025 - 2030	100 000 €
4.	Dobudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách – smer Blatná	2024 - 2030	200 000 €
5.	Oprava miestnych komunikácií	2024 - 2030	200 000 €
6.	Rozšírenie (dobudovanie) kanalizácie v časti obce - Blatná, Kubáňovka-Uboč a Dolné Lazy	2024 - 2030	3 000 000 €
7.	Modernizácia a rozšírenie obecného rozhlasu	2024 - 2030	100 000 €
8.	Doplnenie verejného osvetlenia – Zastudená, Lazy	2024 - 2030	300 000 €
9.	Rozšírenie kamerového systému	2024 - 2030	25 000 €
10.	Vybudovanie denného stacionára	2025 - 2030	400 000 €
11.	Oddychová zóna nad obcou a popri potoku	2025 - 2030	85 000 €
12.	Modernizácia futbalových striedačiek na ihrisku	2024 - 2030	10 000 €

P.č.	Zameranie projektu (názov vystihujúci zámer)	Predpokladaný termín realizácie (od – do)	Predpokladané náklady
13.	Modernizácia multifunkčného ihriska a spevnených plôch	2024 - 2030	170 000 €
14.	Obstaranie komunálnej techniky na čistenie chodníkov	2025 - 2030	30 000 €
15.	Vybudovanie pumpruckovej dráhy	2025 - 2030	60 000 €
16.	Vybudovanie vyhliadkovej veže	2025 - 2026	40 000 €
17.	Aktualizácia územného plánu obce	2026 - 2030	10 000 €
18.	Dobudovanie budovy pri futbalovom ihrisku	2024 - 2026	100 000 €
19.	Vybudovanie sobášnej miestnosti	2024 - 2030	30 000 €
20.	Vybudovanie miestnosti pre klub dôchodcov	2024 - 2030	30 000 €
21.	Vybudovanie protipovodňových opatrení na toku Blatná a prítokov	2024 - 2030	1 000 000 €
22.	Vybudovanie environmentálnej miestnosti	2025 - 2030	250 000 €